

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRILUŽENO: 30. 9.	20 22. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-72/22-29	
VERA:	
EPA: 579 XXVII	
SKRAĆENICA:	PRILUŽ:

Broj: 22/3400-8

Podgorica, 30.09.2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, br.10
81000 Podgorica

Predmet: Predlog finansijskog plana sa planom rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu sa Odlukom o određivanju predstavnika koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri

Postupajući u skladu sa članom 32 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 55/18 i 70/21), Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti utvrdila je Predlog finansijskog plana sa Planom rada za 2023. godinu i odredila predstavnike koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri.

S tim u vezi, u prilogu ovog akta dostavljamo u štampanoj formi original sa 35 primjeraka, kao i CD sa elektronskom formom, sljedeće:

- Predlog finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu,
- Plan rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu, i
- odluke o utvrđivanju i usvajanju navedenih planova sa Odlukom o određivanju predstavnika Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri.

1

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, Crna Gora

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Dodatno kao informaciju dostavljamo i Finansijski plan Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u dijelu koji se odnosi na obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023 godinu, koji je utvrdila ova agencija, i napominjemo da isti nije predmet razmatranja i usvajanja od strane Skupštine Crne Gore.

Takođe, obavještavamo vas da je Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, postupila u skladu sa članom 32 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, i sva gore navedena dokumenta dostavila Ministarstvu finansija.

S poštovanjem,

Predsjednik Odbora
Branislav Prelević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore,
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, br. 10
- Co. Ministarstvo finansija,
Stanka Dragojevića br. 2
- a/a.

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

PREDLOG

**FINANSIJSKI PLAN
ZA 2023. GODINU**

Podgorica, septembar 2022. godine

**REGULATORNA AGENCIJA ZA ENERGETIKU I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI**

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96

Podgorica

tel: +382 20 229 615, +382 20 229 616

fax: +382 20 229 755

E-mail: regagen@t-com.me

www.regagen.co.me

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. PRAVNI STATUS I NADLEŽNOSTI AGENCIJE	8
3. FINANSIRANJE RADA REGAGEN	10
4. INFORMACIJA O NAČINU FINANSIRANJA RADA REGAGEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA UTVRĐENIH ZAKONOM O KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA	11
5. POLAZNE OSNOVE ZA PLANIRANJE ZA 2023. GODINU	11
6. PLANIRANI PRIHOD.....	12
7. PLANIRANI RASHODI	13
8. TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA REGAGEN U 2023. GODINI	17
9. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA	19
10.ZAVRŠNA ODREDBA.....	19

Na osnovu člana 51 st. 2 i 4 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20 i 29/22), člana 32 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), člana 15 stav 1 tačka 17 i člana 27 stav 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, utvrdio je

FINANSIJSKI PLAN
REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU
I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI
ZA 2023. GODINU

1. UVOD

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: REGAGEN) obavlja poslove u oblasti energetike u skladu sa Zakon o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20 i 29/22), (u daljem tekstu: Zakon) i poslove koji se odnose na regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa Zakon o komunalnim djelatnostima ("Službeni list Crne Gore", br. 55/16, 74/16, 2/18 i 66/19) (u daljem tekstu: Zakon o komunalnim djelatnostima).

Predmet ovog finansijskog plana je finansiranje REGAGEN kao regulatornog tijela u oblasti energetike. Naime, članom 51 Zakona o energetici (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da se sredstva za rad REGAGEN obezbjeđuju iz naknada za izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci, naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, naknada za rješavanje sporova kao i drugih naknada, koje utvrđuje u skladu sa ovim zakonom, a stavom 2 da se sredstva iz stava 1 utvrđuju finansijskim planom REGAGEN koji usvaja Skupština Crne Gore u skladu sa zakonom i koji se objavljuje na internet stranici REGAGEN.

Rok za dostavljanje radi usvajanja sadržan je u Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Taj zakon propisuje da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu godinu i isti, sa odlukom o određivanju predstavnika REGAGEN koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja, dostavlja Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine.

Finansijski plan za 2023. godinu sačinjen je polazeći od Plana rada REGAGEN za 2022. godinu, procjene rashoda zbog očekivanog povećanja obima poslova u 2023. godini dominantno zbog

dodatnih nadležnosti REGAGEN propisanih Zakonom o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa koji je stupio na snagu početkom ove godine i u skladu sa tim procjene prihoda za pokrivanje očekivanih rashoda. Procjena prihoda se u planu prikazuje po izvorima iz kojih potiču. Ovaj plan treba da obezbijedi finansijsku stabilnost i likvidnost poslovanja REGAGEN u 2023. godini, a sve u cilju ispunjavanja zakonskih obaveza kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

Način finansiranja REGAGEN kao regulatornog tijela u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti utvrđen je Zakonom o komunalnim djelatnostima. Istim zakonom je propisano da se rad REGAGEN u ovoj oblasti finansira iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti, da se iznos predmetne naknade utvrđuje posebnim aktom REGAGEN, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, pri čemu nije predviđena obaveza REGAGEN da Skupštini Crne Gore podnosi Finansijski plan koji se odnosi na regulisane komunalne djelatnosti.

2. PRAVNI STATUS I NADLEŽNOSTI AGENCIJE

Članom 27 Zakona je propisano da poslove utvrđene zakonom u oblasti energetike obavlja REGAGEN kao samostalna, neprofitna organizacija, pravno i funkcionalno nezavisna od državnih organa i energetske subjekata, kao i da REGAGEN obavlja i druge poslove utvrđene zakonom kojim se uređuju regulisane komunalne djelatnosti.

REGAGEN je osnovana Zakonom o energetici iz 2003. godine i ima svojstvo pravnog lica.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, shodno evropskoj praksi dodatno je osnažena nezavisnost REGAGEN što bi ujedno moglo pozitivno uticati i na pregovarački proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji¹. Naime, u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2019. godinu istaknuto je sljedeće:

“Regulatorna agencija za energetiku operativno je i finansijski samostalan organ sa 35 zaposlenih, i posmatrač je u Agenciji za saradnju energetskih regulatora (ACER) od januara 2018. ERA reguliše cijene električne energije za male potrošače i domaćinstva koja imaju pravo na univerzalnu uslugu na osnovu tržišnih cijena i cijena mrežnih usluga. Cijene na veleprodajnom tržištu električne energije slobodno se formiraju. Treba dodatno ojačati ukupnu nezavisnost ERA, budući da njen statut mora da odobri Vlada. Dodatno, mogući nivoi kazni koje ERA može primijeniti u velikoj su mjeri ispod zakonskog minimuma od 10%. Mogućnost da Agencija privuče i zadrži visoko kvalifikovano osoblje i dalje predstavlja razlog za zabrinutost.”

Pored toga, kao rezultat razvoja sektora električne energije i transponovanja odgovarajuće regulative EU, REGAGEN u narednom periodu očekuju nove obaveze koje se oslanjaju na oblasti

¹ Izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori za 2019. godinu

koje su joj već u nadležnosti. Stoga, poslovi koje REGAGEN, u okviru nadležnosti utvrđenih Zakonom, obavlja su, naročito:

- donošenje podzakonskih akata kojim se reguliše rad elektroenergetskog sektora, kao i odobravanje opštih akata energetske subjekata;
- nadzor nad radom i poslovanjem energetske subjekata, u okvirima propisanim Zakonom;
- utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada, za operatore prenosnog i distributivnog sistema i operatora tržišta električne energije;
- licenciranje subjekata i kontrola poštovanja uslova iz licenci;
- utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema i određivanje operatora tog sistema;
- realizacija ovlaštenja REGAGEN u oblasti gasa, stvaranje preduslova za regulaciju djelatnosti u oblasti gasa u očekivanju razvoja gasne infrastrukture;
- realizacija povjerenih poslova koji se odnose na obnovljive izvore energije i visokoefikasne kogeneracije, a tiču se utvrđivanja privremenog statusa i statusa povlašćenog proizvođača, izdavanja garancija porijekla proizvođačima električne energije, vođenje registra izdatih garancija porijekla, vođenje registra povlašćenih proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije sve do primopredaje ovih poslova operatoru tržišta električne energije, nakon čega REGAGEN preuzima nadzornu ulogu;
- promovisanje konkurentnog, efikasnog, bezbjednog i održivog tržišta električne energije u Crnoj Gori, neposredna kontrola funkcionisanja tržišta električne energije;
- stvaranje odgovarajućih uslova za efikasno i pouzdano funkcionisanje elektroenergetskih sistema kroz poslove koje su joj date u nadležnost;
- davanje saglasnosti na razvojne i investicione planove operatora prenosnog i distributivnog sistema;
- zaštita krajnjih kupaca kroz aktivnosti koje se odnose na nadzor nad radom energetske subjekata, jačanje pretpostavki koji se tiču sigurnosti snabdijevanja i rješavanje žalbi kupaca na odluke energetske subjekata, u skladu sa Zakonom;
- izrada godišnjih planova i izvještaja koje razmatra i usvaja Skupština Crne Gore;
- drugi poslovi u skladu sa zakonom.

Nadležnosti REGAGEN su posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o energetici značajno proširene u oblastima razvoja i povezivanja tržišta električne energije, konkretno u dijelu odobravanja metodologija i akata, koje donose operator prenosnog sistema električne energije i nominovani operator tržišta električne energije, vezana za povezivanje budućeg crnogorskog dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije sa susjednim tržištima. Početkom 2022. godine stupio je na snagu Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i

prirodnog gasa kojim je REGAGEN dodijeljeno niz novih nadležnosti u ovoj, za crnogorske prilike, novoj oblasti.

3. FINANSIRANJE RADA REGAGEN

Stavom 1 člana 51 Zakona propisano je da se rad REGAGEN (u oblasti energetike) finansira od naknada koje plaćaju energetske subjekti prilikom izdavanja licenci i utvrđivanja statusa zatvorenog distributivnog sistema, naknada za korišćenje licenci i statusa zatvorenog distributivnog sistema, kao i od naknada za rješavanje sporova i drugih naknada, koje utvrđuje u skladu sa ovim zakonom.

Polazeći od citiranog člana Zakona, REGAGEN je planirala da će sredstva za rad u 2023. godini obezbijediti prihodima od licenciranih subjekata i operatora zatvorenih distributivnih sistema, a po osnovu plaćanja naknada za korišćenje licenci, odnosno statusa zatvorenog distributivnog sistema, zajedno sa prihodima po osnovu izdavanja licenci, odnosno utvrđivanja statusa zatvorenog distributivnog sistema. Način obezbjeđivanja sredstava za rad REGAGEN je, u skladu sa tačkom 6 stav 1 član 43 Zakona, bliže definisan aktom koji utvrđuje REGAGEN. Shodno Zakonu, REGAGEN licencira i vrši nadzor nad elektroenergetskim subjektima i subjektima iz sektora nafte i gasa, pri čemu elektroenergetski subjekti kumulativno snose troškove u iznosu od dvije trećine ukupne godišnje naknade za korišćenje licenci, dok jednu trećinu snose subjekti koji obavljaju djelatnosti u sektorima nafte i gasa.

Uvažavajući činjenicu da je REGAGEN neprofitna organizacija, sredstva koja eventualno preostanu na računu nakon izmirenja obaveza u tekućoj godini se prenose u narednu godinu, dok se naknade za narednu godinu srazmjerno umanjuju. Shodno prethodno navedenom, utvrđivanje visine navedenih naknada bazira se na ukupnom godišnjem iznosu naknada, koji predstavlja razliku između planiranih troškova poslovanja REGAGEN za 2023. godinu utvrđenih ovim finansijskim planom i projektovanih sredstava koja će se prenijeti iz 2022. godine u 2023. godinu.

Pored navedenog, REGAGEN može da rješava sporove između energetske subjekata ili između energetske subjekata i korisnika njihovih usluga, koji proizilaze iz njihovih ugovornih odnosa uređenih u skladu sa Zakonom, ako joj ugovorne strane povjere rješavanje spora, što je u skladu sa članom 57 Zakona. Angažovanje REGAGEN u arbitražnim postupcima finansira se primjenom naknada za rješavanje sporova koju plaćaju isključivo učesnici u postupku pred REGAGEN, a naknada za rješavanje spora u arbitražnom postupku je utvrđena aktom REGAGEN koji se objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“, odnosno, pravilima kojima se uređuje rješavanje sporova putem arbitraže.

Sredstva za rad REGAGEN obezbjeđuju se „i iz drugih naknada“, konkretno iz naknada koje je operator sistema dužan da plati za svako ažuriranje plana razvoja, odnosno ažuriranje investicionog plana, ako se za istim javi potreba u toku regulatornog perioda. Predmetna naknada

je utvrđena aktom REGAGEN koji se objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“, odnosno, pravilima kojima se uređuje izrada i praćenje realizacije desetogodišnjih razvojnih planova prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije. Navedena naknada se ne primjenjuje prilikom utvrđivanja novih planova razvoja, odnosno investicionih planova.

Nakon što Skupština Crne Gore usvoji Finansijski plan za 2023. godinu, REGAGEN će posebnom odlukom utvrditi iznose naknada za izdavanje licenci i za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, kao i za njihovo korišćenje, a koje će subjekti u energetsom sektoru Crne Gore plaćati u 2023. godini.

4. INFORMACIJA O NAČINU FINANSIRANJA RADA REGAGEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA UTVRĐENIH ZAKONOM O KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA

Zakonom o komunalnim djelatnostima REGAGEN je određena kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti - javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Članom 50 Zakona o komunalnim djelatnostima propisano je da se rad REGAGEN za obavljanje djelatnosti utvrđenih ovim zakonom finansira iz naknade koju plaćaju vršiocu regulisanih komunalnih djelatnosti, koja se određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova REGAGEN za obavljanje tih djelatnosti, kao i da iznos predmetne naknade određuje REGAGEN posebnim aktom, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

Donošenjem podzakonskih akata i njihovom primjenom, odnosno ispunjavanjem odgovarajućih obaveza iz Zakona o komunalnim djelatnostima od strane vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, stvorili su se uslovi za finansiranje REGAGEN za obavljanje djelatnosti regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti i primjenu odredbe člana 50 navedenog zakona. S tim u vezi, REGAGEN će u skladu sa ovlašćenjem iz člana 50 stav 3 Zakona o komunalnim djelatnostima, donijeti akt o naknadama koju plaćaju vršiocu regulisanih komunalnih djelatnosti, koja će predstavljati osnov za finansiranje REGAGEN u dijelu regulacije komunalnih djelatnosti u 2023. godini.

5. POLAZNE OSNOVE ZA PLANIRANJE ZA 2023. GODINU

Nakon utvrđivanja plana rada za 2023. godinu i njegovim poređenjem sa planom rada za 2022. i 2021. godinu, kao i uvidom u realizaciju finansijskog plana za 2021. godinu i ostvarene rashode REGAGEN u prvih osam mjeseci 2022. godine izvršena je procjena nivoa rashoda za 2023. godinu. Nesporno je da je 2021. godina zbog okruženja kreiranog pojavom COVID-19 obilježena specifičnostima u organizaciji rada, te je posljedično i realizacija određenih troškova bila

nestandardna. Stoga je procjena određenih troškovnih kategorija bazirana i na njihovim ostvarenjima u 2019. godini.

Državna revizorska institucija (u daljem tekstu: DRI) je u toku 2022. godine sprovela reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja REGAGEN za 2021. godinu i Konačni izvještaj o istoj je objavljen 14. septembra 2022. godine. U dijelu sprovedene finansijske revizije Kolegijum DRI je izrazio pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje, dok je na reviziju pravilnosti poslovanja REGAGEN u 2021. godini dato uslovno mišljenje. Shodno proceduri, REGAGEN će utvrditi akcioni plan za realizaciju preporuka DRI i blagovremeno izvještavati DRI o realizaciji istih.

Planiranje prihoda vrši se nakon izvršene procjene rashoda, odnosno sredstava potrebnih za njihovo pokriće.

Realizacija prihoda je pod snažnim uticajem opštih ekonomskih prilika i cijeneći iste prihodna strana ovog plana je pod rizikom ostvarivanja.

6. PLANIRANI PRIHOD

Kako je prethodno i navedeno u Poglavlju 3 ovog plana, članom 51 Zakona propisano je da se finansijskim planom koji usvaja Skupština Crne Gore utvrđuju sredstva za rad REGAGEN, a koja se obezbjeđuju iz:

- naknada za izdavanje licenci;
- godišnjih naknada za korišćenje licenci;
- naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema;
- godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema,
- naknada za rješavanje sporova,
- kao i drugih naknada.

Dalje se, shodno odredbama istog člana Zakona, navedene naknade određuju u visini kojom se u ukupnom iznosu pokrivaju planirani troškovi poslovanja utvrđeni u Poglavlju 7 – Planirani rashodi, uzimajući u obzir sredstva koja preostanu na računu REGAGEN nakon izmirenja obaveza, koja se prenose u narednu godinu, a naknade posljedično srazmjerno umanjuju.

Ukupan prihod, odnosno ukupna sredstva potrebna za finansiranje rada REGAGEN za 2023. godinu planirana su u iznosu od 1.579.598,87 €, i čine ih:

- 6.1 prihod od naknada za izdavanje licenci i utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema u visini od 5.000,00 €,
- 6.2 prihod od godišnjih naknada za korišćenje izdatih licenci i za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, u iznosu od 1.547.060,37€,

- 6.3 prihodi u visini od 6.000,00 €, odnose se na prihode od refundiranja troškova službenih putovanja, odnosno, troškova prisustvovanja konferencijama, forumima i radionicama Energetske zajednice i ostalih međunarodnih organizacija i institucija,
- 6.4 ostali prihodi u iznosu od 21.538,50 € koji se odnose na ostvarivanje prava na subvenciju zarade lica sa invaliditetom i na refundaciju naknada zarada za porodijsko odsustvo.

Polazeći od činjenice da se naknade za rješavanje sporova ne odnose na redovne aktivnosti REGAGEN čija se pojava može predvidjeti u momentu sačinjavanja ovog plana, isti nijesu planirani. Što se tiče prihodovanja po osnovu drugih naknada, 2023. godina je godina u kojoj, u skladu sa odredbama čl. 112 i 116 Zakona, operator prenosnog i operator distributivnog sistema mogu utvrditi i dostaviti REGAGEN na davanje saglasnosti ažurirane planove razvoja i/ili ažurirane investicione planove. Navedene aktivnosti, u smislu Zakona, ne predstavljaju obaveze već mogućnosti za operatore. Ukoliko operatori budu inicirali ove procese na njih se primjenjuje naknada za ažuriranje planova pomenuta u Poglavlju 3 ovog plana. Polazeći od dinamike ažuriranja planova operatora prenosnog i distributivnog sistema, u momentu sačinjavanja ovog plana nije moguće predvidjeti da li operatori sistema imaju potrebe za istim, zbog čega prihodi REGAGEN po ovom osnovu nijesu planirani.

Prihod od godišnjih naknada za korišćenje licenci i statusa zatvorenog distributivnog sistema (6.2) je planiran tako da zajedno sa ostalim prihodima (6.1, 6.3 i 6.4) pokrije rashode REGAGEN planirane za 2022.godinu.

7. PLANIRANI RASHODI

Polazeći od očekivanog obima poslova u 2023. godini, a u cilju sprovođenja zadataka prikazanih u Planu rada za 2023. godinu izvršena je projekcija finansijskih sredstava neophodnih za rad REGAGEN u 2023. godini.

Ukupni rashodi za 2023. godinu planirani su u iznosu od 1.579.598,87 €, i čine ih: rashodi poslovanja REGAGEN u iznosu od 1.447.206,87 €, rezerve u iznosu od 65.000,00 € i amortizacija osnovnih sredstava REGAGEN, u iznosu od 67.392,00 €.

Pod stavkom Rashodi 1 prikazani su planirani troškovi materijala koji obuhvataju nabavku potrošnog kancelarijskog materijala, materijala za održavanje higijene, goriva i električne energije, nabavku stručne literature, časopisa, troškove štampanja i objavljivanja propisa, a planirani su u ukupnom iznosu od 40.800,00 €.

- Pod stavkom Rashodi 2, za pokriće troškova zarada, naknada zarada i drugih primanja, uključujući i doprinose na teret poslodavca, planirano je ukupno 941.365,05 €, od čega sredstva za bruto zarade i bruto naknade sa ostalim bruto ličnim primanjima iznose 859.994,68 €, a doprinosi na teret poslodavca iznose 81.370,37 €.

Ukupni troškovi zarada, naknada i drugih primanja, uključujući i doprinose na teret poslodavca za 2023. godinu se odnose na 42 zaposlena i to 19 zaposlenih iz stručnih službi REGAGEN iz sektora energetike i 23 zaposlena (uključujući i pet mandatnih pozicija) koji predstavljaju „zajedničke resurse“. Naime, zaposleni u REGAGEN obavljaju poslove: 1) u sektoru energetike; 2) u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti ili 3) na zajedničkim aktivnostima neophodnim za oba sektora i funkcionisanje REGAGEN u cjelini. Planirani troškovi zarada za 2023. godinu odnose se na angažovanje zaposlenih iz stručnih službi REGAGEN iz sektora energetike i na 79,17% troškova angažovanja „zajedničkih ljudskih resursa“, što predstavlja procentualno izraženo učešće broja zaposlenih u stručnim službama REGAGEN iz sektora energetike (19), u odnosu na broj zaposlenih u službama REGAGEN koji se bave regulacijom oba sektora: sektora energetike i sektora regulisanih komunalnih djelatnosti (24). Preostalih 20,83% troškova angažovanja zajedničkih ljudskih resursa finansiraće se kao i troškovi angažovanja zaposlenih REGAGEN u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, odnosno od naknada koje plaćaju vršioци regulisanih komunalnih djelatnosti.

U prethodnom periodu REGAGEN je postepeno razvijala sopstvene kapacitete, prateći povećanja nadležnosti koje su joj dodjeljivane izmjenama zakonskih okvira. Obim poslova REGAGEN se povećavao, kako dodjeljivanjem novih nadležnosti u oblasti energetike, tako i nadležnosti i iz oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, što je uticalo na kompleksnost organizacije rada. Shodno ograničenjima propisanim Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Službeni list CG“, broj 75/18) REGAGEN je u cilju uspostavljanja jedinice za unutrašnju reviziju planirala tri izvršioca. Aktivnosti na uspostavljanju unutrašnje revizije su započete u 2022. godini.

Pored osnovnih zarada u okviru planiranih sredstava za zarade, planirana su i druga primanja koja zaposlenima pripadaju u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom i opštim aktima REGAGEN kao što su sredstva za eventualnu isplatu otpremnina, jubilarnih nagrada, različiti vidovi pomoći i drugo. Doprinosi na zarade i druga primanja, obračunati su i planirani na način propisan zakonom.

Kako je već prethodno navedeno, REGAGEN ima jedno zaposleno lice sa invaliditetom i time ostvaruje pravo na oslobađanje od plaćanja posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom. Kako se od 1. januara tekuće godine ne obračunava doprinos za zdravstveno osiguranje to su doprinosi na teret poslodavca manji u odnosu na planirane za prethodnu godinu.

- Rashodi za službena putovanja (stavka Rashodi 3) obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice) i troškove službenih putovanja u inostranstvo (prevoz, smještaj, dnevnice i putno osiguranje). Sredstva za službena putovanja planirana su u iznosu od 60.000,00 €. Ova sredstva planirana su tako da će omogućiti ispunjenje zakonskih obaveza kako na

nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou. Pored učešća u radu tijela Energetske zajednice, REGAGEN je aktivna i u radu radnih grupa Agencije za saradnju energetskih regulatora (u daljem tekstu: ACER), a kao prvi regulator članica Energetske zajednice kojem je dodijeljen status posmatrača u radnim grupama za električnu energiju i gas ove organizacije.

Takođe, predviđeno je da će se dio troškova za službena putovanja pokriti iz priliva sredstava po osnovu refundiranja od strane pomenutih međunarodnih organizacija i institucija i to u iznosu od oko 6.000,00 €, tako da planirani trošak za službena putovanja realno iznosi 54.000,00 € što je prikazano u posebnoj stavci Prihodi od refundiranja troškova službenih putovanja.

- Pod stavkom Rashodi 4 prikazani su planirani troškovi proizvodnih usluga i čine ih troškovi usluga telefonskih i internet komunikacija, troškovi za usluge obezbjeđivanja neophodne georedundantnosti servera, troškovi usluga održavanja automobila, troškovi popravki i održavanja opreme, poslovnog prostora i IT sistema, troškovi javnog oglašavanja u štampanim medijima, troškovi plaćanja poštarine i ostalih usluga i planirani su u iznosu od 50.800,00 €.

- Troškovi neproizvodnih usluga, pod stavkom Rashodi 5, planirani su u iznosu od 98.200,00 € i odnose se na: angažovanje revizora, domaćih i ino eksperata i konsultanata koji se bave pitanjima regulacije energetskog sektora, komunalne usluge, plaćanja bankarskih provizija, premije osiguranja, članarine i troškove organizovanja seminara u cilju edukacije zaposlenih i ostale nematerijalne troškove. Ovom stavkom obuhvaćeni su i planirani troškovi treninga i obuke kadra za gas.

- Pod stavkom Rashodi 6, planirana su sredstva za nabavku novih osnovnih sredstava, u iznosu od 47.000,00 €. Ova sredstva se dominantno odnose na obnovu računarske opreme, kao i na ostale nabavke materijalne i nematerijalne imovine, odnosno tehničke opreme (komunikaciona oprema, štampači, fotokopir aparati i sl.) i kancelarijskog namještaja koji su dotrajali, zastarjeli ili su potrebni za rad novozaposlenih.

- Sredstva namijenjena za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, stavka Rashodi 7, planirana su u skladu sa Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u REGAGEN, po kome se na bruto iznos zarada zaposlenih izdvaja 5,5%, što primijenjeno na planirane bruto zarade iznosi 47.299,71 €.

- Pod stavkom Rashodi 8 planirana su sredstva za zakup ili kupovinu nedostajućeg poslovnog prostora i time stvaranje potrebnih uslova za rad zaposlenih, u iznosu od 46.320,00 €. Počev od 2013. godine sredstva za ovu svrhu su u kontinuitetu predviđana i odobravana od strane Skupštine Crne Gore. Kako REGAGEN nije još uvijek uspjela da u potpunosti riješi problem nedostajućeg poslovnog prostora kupovinom dodatnog, to je odobrena sredstava, kao i prethodnih godina, koristila za zakup. U cilju omogućavanja daljeg razvoja REGAGEN, ovim planom su predviđeni troškovi za obezbjeđivanje adekvatnog prostora za rad, kako bi se nadomjestio nedostajući prostor.

- Rashodi pod stavkom 9, koji se odnose na angažovanje vještaka, procjene i ocjene imovine energetskih subjekata i revizije razvojnih planova, u 2023. godini nijesu planirani. Naime, kako 2022. godina predstavlja godinu u kojoj će se sprovesti postupci davanja saglasnosti na razvojne planove i utvrditi cijene za korišćenje sistema za naredni trogodišnji period, mala je vjerovatnoća da će se u 2023. godini javiti potreba za ovim angažovanjima.
- Stavkom Rashodi 10, shodno obavezama REGAGEN koje proističu iz člana 36 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru (Sl. list CG, br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 i 34/19), planirana su sredstva za naknadu zarade predsjednika Odbora REGAGEN i jednog člana Odbora REGAGEN, kao i za naknadu zarade zamjenice izvršnog direktora zbog isteka mandata.
- Pod stavkom Rashodi 11 planirana su sredstva u iznosu od 15.000,00 € i odnose se na troškove kojima u toku 2023. godine REGAGEN može biti izložena zbog primjene Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa koji je stupio na snagu početkom 2022. godine. Kako je detaljno opisano u Planu rada za 2023. godinu, stupanjem na snagu ovog tematskog zakona REGAGEN je dodijeljeno niz novih nadležnosti, kako za samu instituciju tako i za crnogorske prilike. Nakon propisivanja, u Crnoj Gori prvog, regulatorno-pravnog okvira u oblasti nadzora nad veleprodajnim tržištem u skladu sa Regulativom EU broj 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (u daljem tekstu: REMIT) za očekivati je da će u prvim godinama njegove primjene pored jačanja REGAGEN kadra i neophodnih sredstava za obavljanje aktivnosti u ovoj oblasti, REGAGEN imati potrebu za angažovanjem inostranih eksperata u sprovođenju REMIT.
- Pod stavkom Rashodi 12 planirana su sredstva za organizaciju međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije u Crnoj Gori u iznosu od 3.000,00 €. Organizovanje ovakvih skupova je neophodno jer u velikoj mjeri doprinose jačanju komunikacije i saradnje sa drugim međunarodnim organizacijama.
- Pod stavkom rashodi 13 izvršena su rezervisanja za sudske postupke u iznosu od 2.589,00 €. Rezervisanja sredstava za ovu namjenu predstavlja preporuku DRI, pri čemu je iznos utvrđen u skladu sa računovodstvenim politikama REGAGEN.
- Rezerva je planirana u iznosu od 65.000,00 € i procijenjena je tako da može obezbijediti finansiranje jednomjesečnog rada REGAGEN u 2023. godini tj. do početka obezbjeđivanja sredstava od naknada za licence za 2023. godinu.
- Planirana sredstva amortizacije za 2023. godinu iznose 67.392,00 € što je utvrđeno na osnovu vrijednosti raspoloživih osnovnih sredstava i predviđenih vrijednosti onih osnovnih sredstava koje REGAGEN planira da nabavi.

Planirana sredstva za rad REGAGEN u 2023. godini, bez dodate amortizacije osnovnih sredstava, iznose 1.512.206,87 €, što je za 4 % više u odnosu na iznos planiranih istih sredstava za 2022. godinu. Ukupno planirana sredstva sa amortizacijom osnovnih sredstava iznose 1.579.598,87 €.

8. TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA REGAGEN U 2023. GODINI

Planirani prihodi i rashodi REGAGEN za 2023. godinu utvrđuju se u sljedećim iznosima:

R.br.	OPIS	PLAN za [€] 2022	PLAN za [€] 2023
	PRIHODI		
	Prihodi od zahtjeva za izdavanje licenci	7.000,00	5.000,00
	Prihodi od naknada za korišćenje licenci	1.496.908,44	1.547.060,37
	Prihodi od refundiranja troškova službenih putovanja	4.000,00	6.000,00
	Ostali prihodi-refundiranja naknada zarade	13.495,59	21.538,50
	Prihodi od ostalih naknada	/	
I	UKUPNI PRIHODI	1.521.404,03	1.579.598,87
	RASHODI		
1	Troškovi materijala	40.800,00	40.800,00
	Troškovi materijala	10.000,00	10.000,00
	Troškovi stručne literature	5.000,00	5.000,00
	Troškovi štampanja propisa	10.000,00	10.000,00
	Troškovi električne energije i goriva	15.800,00	15.800,00
2	Bruto zarade, naknade zarada i dr. primanja zaposlenih	946.739,00	941.365,05
	Bruto zarade	811.047,89	814.647,62

	Troškovi bruto naknade i drugih primanja	37.528,51	45.347,06
	Doprinosi na teret poslodavca	98.162,60	81.370,37
3	Troškovi službenih putovanja	44.700,00	60.000,00
	Troškovi službenih putovanja koji se refundiraju	4.000,00	6.000,00
	Troškovi službenih putovanja koji se ne refundiraju	40.700,00	54.000,00
4	Troškovi proizvodnih usluga	56.330,00	50.800,00
	Troškovi komunikacija	25.350,00	25.500,00
	Troškovi održavanja sredstava	24.680,00	20.000,00
	Troškovi poštanskih usluga	4.000,00	3.000,00
	Troškovi oglašavanja	2.300,00	2.300,00
5	Troškovi neproizvodnih usluga	99.720,00	98.200,00
	Troškovi stručnih i konsultantskih usluga	29.000,00	29.000,00
	Troškovi komunalija	3.920,00	3.000,00
	Troškovi provizija	2.800,00	2.200,00
	Premije osiguranja	12.000,00	12.000,00
	Troškovi seminara, članarina, radionica i treninga i obuke	34.000,00	34.000,00
	Ostali troškovi	18.000,00	18.000,00
6	Nabavka osnovnih sredstava i sitnog inventara	50.000,00	47.000,00
7	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	46.671,70	47.299,71
8	Troškovi zakupa, odnosno, kupovine poslovnog prostora	46.320,00	46.320,00
9	Troškovi angažovanja vještaka, procjene i ocjene imovine energetskih subjekata i revizije razvojnih planova	20.000,00	0.00
10	Rezervisanja za istek mandata u skladu sa zakonom	25.554,33	94.833,11
11	Troškovi za REMIT	9.000,00	15.000,00

12	Organizacija međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije	3.000,00	3.000,00
13	Rezervisanja za sudske postupke		2.589,00
II	RASHODI POSLOVANJA REGAGEN (SUMA:1-13)	1.388.835,03	1.447.206,87
III	REZERVA	65.000,00	65.000,00
IV	UKUPNO (II+III)	1.453.835,03	1.512.206,87
V	Amortizacija osnovnih sredstava	67.569,00	67.392,00
VI	UKUPNO (IV+V)	1.521.404,03	1.579.598,87

9. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Za realizaciju Finansijskog plana za 2023. godinu, odgovorna je Izvršna direktorica REGAGEN koja izvještava Odbor REGAGEN o njegovom ostvarenju.

Raspored sredstava po ovom planu vršiće se u skladu sa opštim aktima, donijetim odlukama, programima i planovima rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi REGAGEN u skladu sa zakonom, u cilju ostvarivanja nadležnosti i funkcije koja joj je povjerena.

Imajući u vidu da je članom 51 stav 3 Zakona utvrđeno pravo REGAGEN da samostalno raspolaze sredstvima utvrđenim, odnosno usvojenim finansijskim planom, REGAGEN može prilikom raspoređivanja sredstava koja su utvrđena ovim planom vršiti njihovu prenamjenu.

10. ZAVRŠNA ODREDBA

Predlog finansijskog plana za 2023. godinu dostavlja se Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Broj: 22/3400-2

Podgorica, 28. septembar 2022. godine

Predsjednik Odbora

Branislav Prelević

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

PLAN RADA ZA 2023. GODINU

Podgorica, septembar 2022. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI	8
2.1. Energetski sektor	8
2.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	11
2.3. Donošenje internih opštih akata REGAGEN.....	12
3. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG CIJENA	13
3.1. Energetski sektor	13
3.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	13
4. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA	14
4.1. Energetski sektor	14
4.1.1. Izdavanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti.....	14
4.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije	15
4.1.3. Davanje saglasnosti na planove razvoja i investicione planove operatora sistema električne energije.....	16
4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	16
4.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama	16
5. NADZOR NAD RADOM I POSLOVANJEM SUBJEKATA	17
5.1. Energetski sektor	17
5.1.1. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom.....	17
5.1.2. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata.....	18
5.1.3. Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije	18
5.1.4. Prekogranična razmjena energije i dodjela prekograničnih kapaciteta.....	19
5.1.5. Transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije	19
5.1.6. Udjeli svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji	20
5.1.7. Poštovanje uslova iz izdatih licenci.....	20

5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	21
6. ZAŠTITA KUPACA.....	22
7. MEĐUNARODNA SARADNJA	24
8. IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA.....	25
9. KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE I MATERIJALNO UNAPRIJEĐENJE REGAGEN	

Na osnovu člana 15 stav 1 tačka 16 i člana 27 stav 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list CG", broj 135/21), a u vezi sa članom 32 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 55/18 i 70/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, usvojio je

P L A N R A D A
REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU
I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI
ZA 2023. GODINU

1. UVOD

Zakonom o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20 i 29/22), članom 51 stav 2 propisano je da se sredstva za rad Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: REGAGEN), utvrđuju finansijskim planom REGAGEN koji usvaja Skupština u skladu sa zakonom i koji se objavljuje na internet stranici REGAGEN.

Shodno ovoj odredbi obaveza REGAGEN za utvrđivanje plana rada proizilazi iz člana 32 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14 , 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), kojim je propisano da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu godinu i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri i stav 4 istog člana, shodno kojem se predlog finansijskog plana i akt o određivanju predstavnika dostavlja Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine.

Pored navedenog, Statutom Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), članom 15 stav 1 tač. 16 i 17, utvrđeno je da u okviru nadležnosti REGAGEN utvrđenih Zakonom o energetici, Odbor REGAGEN usvaja plan rada za narednu kalendarsku godinu i utvrđuje predlog finansijskog plana za narednu godinu, koje dostavlja Skupštini radi usvajanja, na način utvrđen zakonom tj. naprijed navedenom članu 32 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Misija REGAGEN je da samostalno, pravno i funkcionalno nezavisno od državnih organa energetske subjektata i vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti vrši javna ovlašćenja koja su joj povjerena zakonom i unapređenjem sopstvenog integriteta obezbijedi povjerenje građana.

Poslovni ciljevi REGAGEN su utvrđeni zakonima kojima se uređuju pitanja od značaja za energetiku, prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa i komunalne djelatnosti. Polazeći od prethodno navedenog i činjenice da je REGAGEN organ koji vrši javna ovlašćenja, poslovni ciljevi REGAGEN su da u vršenju javnih ovlašćenja doprinese:

- 1) promovisanju, u saradnji sa nadležnim organima Energetske zajednice i regulatornim organizacijama drugih članica Energetske zajednice, konkurentnog, efikasnog, bezbjednog i, uz zaštitu životne sredine, održivog tržišta električne energije i gasa u Crnoj Gori i u okviru Energetske zajednice, kao i osiguranju adekvatnih uslova za efikasno i pouzdano funkcionisanje elektroenergetskih sistema i sistema gasa;
- 2) razvoju konkurentnih regionalnih tržišta koja adekvatno funkcionišu u okviru Energetske zajednice, radi postizanja ciljeva iz tačke 1 ovog člana, uzimajući u obzir i dugoročne ciljeve;
- 3) eliminisanju ograničenja kod trgovine električnom energijom i gasom između članica Energetske zajednice, uključujući razvijanje adekvatnih prekograničnih prenosnih kapaciteta, kako bi se podmirila potražnja i podsticanje integracije nacionalnih elektroenergetskih sistema i sistema gasa radi olakšanja tokova električne energije i gasa u Energetskoj zajednici;
- 4) ostvarivanju, na najefikasniji način, razvoja sigurnih, pouzdanih i nediskriminatornih sistema orijentisanih na kupca i promovisanje adekvatnosti sistema, kao i promovisanje energetske efikasnosti i integracije proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i distribuirane proizvodnje u prenosni i distributivni sistem u skladu sa opštim ciljevima energetske politike;
- 5) olakšavanju pristupa novih proizvodnih kapaciteta prenosnim i distributivnim sistemima, a naročito otklanjanju barijera koje mogu spriječiti pristup novih učesnika na tržištu i električnoj energiji iz obnovljivih izvora;
- 6) osiguravanju adekvatnih podsticaja za operatore prenosnih i distributivnih sistema i korisnike sistema, kako bi se povećala efikasnost sistema i podstakla integracija tržišta;
- 7) obezbjeđenju koristi za krajnje kupce preko efikasnog funkcionisanja tržišta, promovisanju konkurencije i zaštiti krajnjih kupaca;
- 8) pružanju pomoći za postizanje visokog nivoa kvaliteta pružanja javnih usluga kod snabdijevanja električnom energijom i gasom, doprinoseći i zaštiti ranjivih kupaca i kompatibilnosti procesa razmjene podataka za promjenu snabdjevača;
- 9) podsticanju kupaca da kroz odgovarajući način potrošnje, osim u nabavci, učestvuju i u ostalim tržišnim aktivnostima, u okviru svojih tehničkih mogućnosti;

- 10) obezbjeđenju od strane operatora prenosnog i distributivnog sistema nediskriminatornog pristupa kupcima kao pružaocima usluga, pri obezbjeđenju pomoćnih usluga i balansiranja;
- 11) prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa;
- 12) sprovođenju nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije i gasa;
- 13) da se poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti zasniva na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminatornosti;
- 14) da se komunalne usluge pružaju korisniku po pravednim cijenama;
- 15) podsticanju konkurencije regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 16) održivom poslovanju vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 17) ravnoteži interesa kosnika i vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti i
- 18) unaprjeđenje integriteta.

Radi ostvarenja ciljeva, Zakon o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20 i 29/22), (u daljem tekstu: Zakon), Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa ("Službeni list Crne Gore", broj 42/16), Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa ("Službeni list CG", broj 1/22), Zakon o komunalnim djelatnostima ("Službeni list Crne Gore ", br. 55/16, 74/16, 2/18 i 66/19) i drugi zakoni i propisi, čiji je obveznik primjene REGAGEN, nalažu sprovođenje značajnog broja aktivnosti koje su usmjerene na sljedeće:

- energetski sektor: normativne aktivnosti, utvrđivanje cijena i naknada i davanje saglasnosti na predlog cijena, odlučivanje po zahtjevima za izdavanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti, utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije, davanje saglasnosti na planove razvoja i investicione planove operatora sistema električne energije, davanje drugih saglasnosti i odobrenja, zaštitu kupaca, kao i nadzor nad radom i poslovanjem energetskih subjekata, posebno, u odnosu na:
 - kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom,
 - finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata,
 - gubitke u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije,
 - investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije,
 - prekograničnu razmjenu energije i dodjelu prekograničnih kapaciteta,
 - transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije,
 - poštovanje uslova iz izdatih licenci i
 - nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije.

- sektor za regulisane komunalne djelatnosti: normativne aktivnosti, utvrđivanje cijena i naknada i davanje saglasnosti na predlog cijena, odlučivanje po zahtjevima za izdavanje licenci za obavljanje ove djelatnosti, nadzor nad radom i poslovanjem subjekata.

Pored aktivnosti vezanih za sektor energetike i sektor komunalnih djelatnosti značajan dio poslova odnosi se i na opšte poslove kojim se obezbjeđuje obavljanje djelatnosti utvrđenih navedenim zakonima, kao što su: knjigovodstveno – administrativni poslovi, poslovi sprovođenja postupaka planiranih javnih nabavki, izrade godišnjih izvještaja i planova, organizovanje i sprovođenje internih procesa u oblasti rada i radnih odnosa, sprovođenje postupaka po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, analize i sagledavanje potrebe izmjena postojećih internih opštih akata REGAGEN, sprovođenje preporuka Državne revizorske institucije (u daljem tekstu: DRI), te sprovođenje mjera za unapređenje integriteta REGAGEN uz koordinaciju sa menadžerom integriteta, unapređenje postojeće i uspostavljanje nove saradnje sa institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou, kontinuirano kadrovsko jačanje i osposobljavanje.

2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

2.1. Energetski sektor

Normativnu aktivnost REGAGEN čini donošenje podzakonskih akata, kao i davanje saglasnosti/odobravanje opštih i drugih akata energetskih subjekata, iz okvira njenih nadležnosti utvrđenih Zakonom. Postupak davanja saglasnosti i/ili odobravanja zahtijeva detaljnu analizu, kako forme tako i sadržine dostavljenih akata, u cilju ocjene njihove usklađenosti sa Zakonom, kao i obezbjeđivanja stručno-metodološkog jedinstva u njihovoj pripremi.

U periodu od stupanja na snagu Zakona o energetici (januar 2016. godine) REGAGEN je, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Zakonom, donijela podzakonske akte iz svoje nadležnosti i odobrila akte elektroenergetskih subjekata, koji su dostavljeni i za koje je ocijenjeno da ispunjavaju uslove za odobravanje. Na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici ("Službeni list CG", broj 82/20), potrebno je izvršiti usklađivanje donijetih akata. Do momenta sačinjavanja ovog plana utvrđeni su sljedeći akti:

- ✓ Pravila o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna ("Službeni list CG", broj 33/21);
- ✓ Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema ("Službeni list CG", broj 51/21);
- ✓ Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema ("Službeni list CG", broj 51/21);
- ✓ Metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);

- ✓ Metodologija za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- ✓ Metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- ✓ Metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22) i
- ✓ Pravila za korekcije cijena i naknada ("Službeni list CG", broj 71/22).

Aktivnosti u 2023. godini će biti usmjerene na izmjene Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom i Pravila za rješavanje sporova putem arbitraže.

Takođe, u skladu sa Zakonom potrebno je usaglasiti i odobrene podzakonske akte subjekata, u koje među najznačajnije spadaju: Tržišna pravila, Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije, metodologije i akta vezana za povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije, Pravila o garancijama porijekla, Akt kojim se utvrđuje naknada za korišćenje registra garancija porijekla i Metodologija za utvrđivanje naknada za priključenje na prenosni sistem električne energije. Do dana sačinjavanja ovog plana REGAGEN je odobrila sljedeće akte energetskih subjekata:

- ✓ Pravila za dugoročnu dodjelu kapaciteta na granici Italija – Crna Gora;
- ✓ Pravila za dnevnu dodjelu kapaciteta na granici Italija – Crna Gora;
- ✓ Pravila o izmjenama i dopunama usaglašenih pravila za alokaciju dugoročnih prava prenosa na granicama zone nadmetanja koje opslužuje SEE CAO;
- ✓ Pravila o izmjenama i dopunama pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu kapaciteta na granicama zone nadmetanja koje opslužuje SEE CAO;
- ✓ Pravila za godišnje i mjesečne aukcije za raspodjelu prenosnih kapaciteta na granici regulacionih oblasti EMS AD Beograd i Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica;
- ✓ Pravila za dnevne aukcije za raspodjelu prenosnih kapaciteta na granici regulacionih oblasti EMS AD Beograd i Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica;
- ✓ Pravila za unutar dnevnu raspodjelu prenosnih kapaciteta na granici regulacionih oblasti EMS AD Beograd i Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica;
- ✓ Odluku o izmjenama i dopunama Metodologije za obračunavanje i naplatu neovlašćeno preuzete električne energije ("Službeni list CG", broj 51/21);
- ✓ Odluku o izmjeni Pravila za sprovođenje postupka otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja neovlašćenog korišćenja električne energije ("Službeni list CG", broj 51/21);
- ✓ Program mjera za primjenu nediskriminatorskih uslova za pristup distributivnom sistemu električne energije ("Službeni list CG", broj 51/21);

- ✓ Odluku o utvrđivanju cijena za pružanje dodatnih usluga održavanja koje nijesu sadržane u cijeni za korišćenje distributivnog sistema;
- ✓ Odluku o utvrđivanju cijena za pružanje dodatnih usluga održavanja priključaka koji su u svojini kupaca;
- ✓ Odluku o utvrđivanju cijena za pružanje nestandardnih usluga;
- ✓ Pravila mjerenja u distributivnom sistemu električne energije ("Službeni list CG", broj 126/21);
- ✓ Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 72/22),
- ✓ Metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije ("Službeni list CG", broj 72/22),
- ✓ Cjenovnik za otkup izgrađene infrastrukture na naponskom nivou 0,4 kV ("Službeni list CG", broj 72/22).

U trenutku sačinjavanja ovog plana, pred REGAGEN se u postupku odobravanja/davanja saglasnosti nalaze: Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije, Metodologija za utvrđivanje naknada za priključenje na prenosni sistem električne energije i Odluka o određivanju naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije.

Uzimajući u obzir obavezu energetske subjekata da predmetne akte dostave REGAGEN na davanje saglasnosti, vrijeme potrebno za sprovođenje postupka prvenstveno zavisi od aktivnosti subjekata.

U dijelu nadležnosti REGAGEN koje se odnose na davanje saglasnosti na desetogodišnji plan razvoja distributivnog sistema, izmjenom Zakona je utvrđeno da se ažuriranje plana može vršiti i u toku regulatornog perioda (ranije utvrđenim rješenjem operator distributivnog sistema je imao obavezu ažuriranja svake pete godine), što može dovesti do učestalijeg (godišnjeg) ažuriranja razvojnog plana. U trenutku sačinjavanja ovog plana pred REGAGEN su u toku postupci davanja saglasnosti na planove razvoja oba operatora sistema.

Osim navedenog, 18. januara 2022. godine je stupio na snagu Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa, kojim je izvršeno usklađivanje sa Regulativom EU broj 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (u daljem tekstu: REMIT), a u čijoj pripremi je REGAGEN aktivno učestvovala. Ovim zakonom je REGAGEN dodijeljena uloga tijela koje vrši nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa. Njegovo donošenje je od posebnog značaja za obezbjeđenje adekvatnog funkcionisanja tržišta električne energije, a njime su definisane obaveze učesnika na tržištu, ovlašćenja REGAGEN u vršenju nadzora nad veleprodajnim tržištem, zabrane zloupotreba na tržištu i kaznena politika. Ciljevi primjene postavljenog zakonskog okvira u ovoj oblasti su sljedeći:

- uspostavljanje djelotvornog nadzora veleprodajnog tržišta energije, kako bi se spriječile, otkrile i suzbile zloupotrebe na tržištu,
- poboljšanje transparentnosti na veleprodajnom tržištu energije, kako bi se povećalo povjerenje u tržište, povećao broj učesnika na tržištu i uspostavio pouzdan cjenovni signal na veleprodajnom nivou,
- obezbjeđivanje dodatne zaštite kupaca kroz adekvatan regulatorni nadzor nad ponašanjem učesnika na veleprodajnom tržištu energije, koje može uticati i na maloprodajno tržište energije.

Nakon stupanja na snagu ovog zakona, REGAGEN je donijela niz akata kojima se obezbjeđuje njegova primjena, na način harmonizovan na nivou Energetske zajednice, i to:

- ✓ Odluku o utvrđivanju liste platformi za objavljivanje insajderskih informacija i
- ✓ Set obrazaca koji se mogu koristiti za :
 - prijavu za upis u evidenciju učesnika na tržištu,
 - za odlaganje objavljivanja insajderskih informacija u slučajevima propisanim zakonom,
 - za korišćenje izuzeća od zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija, kao i
 - za prijavljivanje sumnje o kršenju Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa.

Tokom 2022. godine je, takođe, uspostavljena evidencija učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije Crne Gore.

Osim značajnog proširenja nadležnosti REGAGEN u dijelu nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije, njene nadležnosti su uvećane i u dijelu odobravanja metodologija i akata koje donosi operator prenosnog sistema električne energije, u saradnji sa operatorima prenosnih sistema drugih država, a u cilju povezivanja dan-unaprijed i unutardnevnog tržišta električne energije, kao i metodologija i akata koje donosi nominovani operator tržišta električne energije, u saradnji sa nominovanim operatorima tržišta električne energije drugih država.

U skladu sa svim što je izloženo, u narednom periodu će aktivnosti REGAGEN biti usmjerene na ažuriranje/izmjenu donijetih akata ili akata na koje je data saglasnost/odobrenje, ako se u primjeni ocijeni da je to potrebno.

2.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

REGAGEN će kroz implementaciju podzakonskih akata, koje je donijela u prethodnom periodu, sagledati potrebu izmjena i dopuna istih, pa je tokom 2023. godine moguća njihova izmjena, i to:

- Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti ("Službeni list CG", br. 69/18 i 143/21);

- Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti ("Službeni list CG", broj 58/19);
- Pravila o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti ("Službeni list CG", br. 58/19 i 10/20); i
- Metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti ("Službeni list CG", br. 56/20, 33/21, 51/21, 34/22, 46/22 i 54/22).

Osim eventualnih izmjena navedenih podzakonskih akata, REGAGEN će u posljednjem kvartalu 2023. godine donijeti i podzakonski akt o visini naknada koju plaćaju vršioци regulisanih komunalnih djelatnosti za 2024. godinu, uz pretpostavku da je Vlada Crne Gore prethodno dala saglasnost na isti. Naime, navedeni akt REGAGEN donosi na godišnjem nivou, a u skladu sa ovlašćenjem utvrđenim članom 50 Zakona o komunalnim djelatnostima i njime se utvrđuje iznos naknade koju plaćaju vršioци regulisanih komunalnih djelatnosti, a koja se određuje u cilju pokrivanja troškova REGAGEN za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima. Prema navedenom članu zakona, ovaj akt REGAGEN donosi uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

2.3. Donošenje internih opštih akata REGAGEN

Važan preduslov za realizaciju planiranih aktivnosti je postojanje odgovarajuće interne normative. Iz tog razloga obaveza je REGAGEN da kontinuirano sagledava potrebu za izmjenama postojećih ili donošenje novih internih opštih akata.

Kadrovski kapaciteti koji će tokom 2023. godine biti angažovani za rad na izmjenama ili donošenju novih internih opštih akata, zavise od vrste i složenosti zahtijevanih promjena, u čemu je svakako od uticaja da li je riječ o internom unapređenju rada ili je to rezultat eventualne primjene drugih propisa čiji je REGAGEN obveznik.

Shodno Statutu REGAGEN, opštim aktima REGAGEN se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, radni odnosi i disciplinska i materijalna odgovornost zaposlenih, poslovanje i način rada, obavljanje finansijskih i računovodstvenih poslova, nadležnosti organa REGAGEN i odlučivanje, i druga pitanja od značaja za rad. Budući da određeni broj internih opštih akata datira iz ranijeg perioda, REGAGEN će narednom periodu izmijeniti i dopuniti ova akta, te nastojati da uspostavi nove standarde i procedure za rad zaposlenih, a sve u cilju efikasnijeg obavljanja poslova, poboljšanja organizacije rada, unaprijeđenja integriteta i upravljanja i sprovođenja unutrašnjih kontrola.

3. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG CIJENA

3.1. Energetski sektor

U skladu sa ovlaštenjima iz Zakona, REGAGEN je u julu 2022. godine donijela metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda za mrežne djelatnosti (prenos i distribucija), za operatora tržišta i za pomoćne usluge i usluge balansiranja. Takođe, REGAGEN je donijela i pravila za korekcije cijena, kojima se utvrđuju elementi za korekciju regulatorno dozvoljenog prihoda energetskih subjekata, cijena i tarifa, tokom perioda važenja ili za naredni regulatorni period.

Regulisani subjekti podnose zahtjeve za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena najkasnije četiri mjeseca prije isteka važenja odluke o utvrđivanju cijena. Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES), Crnogorski elektrodistributivni sistem (CEDIS) i Crnogorski operator tržišta električne energije (COTEE), su u skladu sa propisanom obavezom podnijeli zahtjev za utvrđivanje novih cijena i naknada, pa je REGAGEN dužna da sprovede postupak njihovog utvrđivanja u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva regulisanih subjekata.

Regulatorno dozvoljeni prihod i cijene za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije, kao i naknada za rad operatora tržišta, biće utvrđene za period 2023-2025. godina, pa će se tokom 2023. godine pratiti ostvarenje energetskih i ekonomskih veličina, na osnovu kojih je utvrđen regulatorno dozvoljeni prihod, cijene i naknade.

3.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

Vršilac regulisanih komunalnih djelatnosti, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, utvrđuje predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama) po prethodno pribavljenoj saglasnosti skupštine jedinice lokalne samouprave. Vršilac uz zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijene, skupštini jedinice lokalne samouprave dostavlja i saglasnost REGAGEN na predlog cijena.

U skladu sa Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, vršilac je dužan da REGAGEN podnese zahtjev za dobijanje saglasnosti na predlog cijena usluga do 30. april tekuće za narednu godinu. REGAGEN ima rok od 90 dana da odluči po zahtjevu vršioca, odnosno da izda akt o davanju, odnosno odbijanju davanja saglasnosti. Dalje, skupština jedinice lokalne samouprave ima rok od 90 dana da odluči o zahtjevu vršioca.

S obzirom na to da regulatorni period za koji se utvrđuje cijena traje jednu kalendarsku godinu, vršilac je dužan da svake godine podnese REGAGEN i skupštini jedinice lokalne samouprave zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.

U skladu sa navedenim, aktivnosti REGAGEN i u 2023. godini će biti usmjerene na obradi zahtjeva vršilaca za cijene za 2024. godinu. Na osnovu podataka o broju vršilaca u 2022. godini, REGAGEN u toku 2023. godine očekuje da 28 vršilaca podnesu zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu.

Zakonom o komunalnim djelatnostima je propisano da cijene za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti mogu biti samo one na koje je saglasnost dala skupština jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost REGAGEN; cijene na koje je REGAGEN dala saglasnost u slučaju da skupština jedinica lokalne samouprave ne odluči o davanju saglasnosti na predlog vršioca u roku od 90 dana ili privremene cijene.

Dalje, Zakonom o komunalnim djelatnostima je definisano da ako vršilac ne podnese zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u propisanom roku, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave odbije davanje saglasnosti na predlog cijena ili iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti, primjenjivaće se privremene cijene, koje su 10% niže od visine cijene po jedinici mjere iskazane na računu u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi zahtjev REGAGEN (mart 2021. godine), a najduže će se primjenjivati šest mjeseci. Zbog navedene odredbe, da se privremena cijena može primjenjivati najduže šest mjeseci, REGAGEN očekuje da će tokom 2023. godine obrađivati zahtjeve i za 2023. godinu, odnosno zahtjeve vršilaca koji nijesu u toku 2022. godine blagovremeno dostavili zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu.

4. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA

4.1. Energetski sektor

4.1.1. Izdavanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti

Izuzev djelatnosti iz člana 74 Zakona, energetske djelatnosti obavljaju se u skladu sa zakonom, a na osnovu licenci koje izdaje REGAGEN.

Ispunjenje uslova za izdavanje licenci, a na osnovu podnijetih zahtjeva, REGAGEN cijeni u skladu sa Zakonom i Pravilima o licencama za obavljanje energetskih djelatnosti. REGAGEN će u 2023. godini nastaviti sa izdavanjem novih, kao i izmjenama, odnosno dopunama postojećih licenci i eventualnim oduzimanjem istih. Takođe, za očekivati je povećani obim aktivnosti u 2023. godini, a koje se odnose na izdavanje novih licenci, budući da u toj godini ističu 43 licence koje su u posjedu 20 energetskih subjekata u naftnom sektoru.

Stoga je važno istaći da tehničku i kadrovsku osposobljenost energetskih subjekata i njihov pravni legitimitet, u skladu sa zakonom, ne dokazuju subjekti samostalno, već na bazi potvrda nadležnih institucija. Dakle, preduslov za licenciranje novih energetskih subjekata, ali i opstanak postojećih,

je postojanje kadrovski osposobljenih i funkcionalnih institucija poput: Uprave za inspeksijske poslove u čijoj je nadležnosti ocjena usklađenosti rada postrojenja i objekata sa tehničkim propisima i propisima o zaštiti životne sredine, resornog ministarstva za energetiku (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo kapitalnih investicija) koje je zaduženo da vrši obuku i izdaje uvjerenja o položenom stručnom ispitu za upravljanje postrojenjima i objektima, resornog ministarstva u oblasti rukovanja opasnim materijama (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo unutrašnjih poslova) koje je zaduženo za izdavanje uvjerenja o osposobljenosti za rukovanje opasnim materijama i ocjenu usklađenosti rada objekta sa propisima kojima se uređuje zaštita od požara i eksplozija i resornog ministarstva u oblasti pravde (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo pravde) čija je nadležnost vođenje kaznene evidencije i izdavanje potvrda o istim.

4.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Zatvoreni distributivni sistem električne energije se, u skladu sa Zakonom, definiše kao sistem preko kojeg se distribuira električna energija na geografski ograničenom području, u slučajevima kada postoji integracija rada ili proizvodnih procesa, trgovinskih ili uslužnih djelatnosti, a može obuhvatiti i ograničen broj kupaca iz kategorije domaćinstva sa boravkom na tom području. U slučajevima kada se sistem koristi primarno od strane vlasnika i sa njim povezanim subjektima, operatoru je omogućeno izuzimanje od obaveza koje bi predstavljale administrativno opterećenje, zbog posebne prirode njegovog odnosa sa korisnicima.

REGAGEN, u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim Zakonom i Pravilima za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG”, br. 48/16 i 61/17) donosi rješenje o utvrđivanju statusa, a nakon toga, prati, kontroliše i analizira rad i poslovanje zatvorenog distributivnog sistema u pogledu ispunjavanja uslova propisanih Zakonom, navedenim pravilima i rješenjem.

Trenutno u Crnoj Gori postoje tri zatvorena distributivna sistema/utvrđena su tri statusa: za sistem u vlasništvu DOO PM Power, preko kojeg se distribuira električna energija na području nautičko-turističkog kompleksa Porto Montenegro u Tivtu; za sistem u vlasništvu DOO UNIPROM Nikšić, preko kojeg se distribuira električna energija na području DUP "Industrijska zona Kombinat aluminijuma Podgorica"; kao i za sistem u vlasništvu Luštica Development AD Tivat, preko kojeg se distribuira električna energija na području Luštica Bay u Tivtu. U trenutku sačinjavanja ovog plana pred REGAGEN je u toku postupak utvrđivanja jednog statusa zatvorenog distributivnog sistema.

REGAGEN će i u 2023. godini postupati po zahtjevima zainteresovanih subjekata za sticanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije.

Pored navedenog, obaveza REGAGEN, u skladu sa Pravilima, je vršenje kontrola rada i poslovanja postojećih sistema, što će se sprovesti tokom 2023. godine. U slučaju utvrđivanja nepravilnosti tokom sprovođenja kontrola, REGAGEN predlaže mjere za otklanjanje istih.

4.1.3. Davanje saglasnosti na planove razvoja i investicione planove operatora sistema električne energije

Zakonska obaveza operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije je da, polazeći od stanja i stepena iskorišćenosti sistema, utvrde desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema, odnosno plan razvoja distributivnog sistema električne energije, kao i investicione planove koji odgovaraju dužini trajanja regulatornog perioda. Novi regulatorni period počinje 2023. godine, i u 2022. godini se sprovedu postupci davanja saglasnosti na desetogodišnje planove razvoja prenosnog sistema, odnosno distributivnog sistema električne energije, kao i na investicione planove za period 2023-2025. godina.

Zakonom o energetici je predviđena mogućnost ažuriranja investicionih planova tokom regulatornog perioda. U toku 2023. godine REGAGEN će voditi postupke davanja saglasnosti na ažurirane investicione planove prenosnog i distributivnog sistema ukoliko bude postojala potreba za ažuriranjem.

4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, REGAGEN izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti privrednim društvima i preduzetnicima koji ispunjavaju uslove utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima i tim pravilima.

REGAGEN je zaključno sa 31.08.2022. godine, izdala ukupno 51 licencu za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti i to 24 licence za javno vodosnabdijevanje i 27 licenci za upravljanje komunalnim otpadnim vodama. U periodu na koji se ovaj plan rada odnosi, ističe važenje licenci za 13 vršilaca koji obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, pa će REGAGEN svoje aktivnosti u toku 2023. godine usmjeriti na obradi zahtjeva vršilaca za produženje, odnosno izdavanje licenci.

Takođe, REGAGEN će tokom 2023. godine vršiti kontrole ispunjenosti uslova iz izdatih licenci, odnosno vršiti izmjene i oduzimanjem izdatih licenci, ako se za to stvore propisani uslovi.

4.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama

Rukovodeći se osnovnim načelom Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list CG", br. 44/12 i 30/17), da *"pristup informacijama u posjedu organa vlasti zasniva se na načelima slobodnog pristupa informacijama, transparentnosti rada organa vlasti, prava javnosti da zna,*

ravnopravnosti i jednakosti i ostvaruje se na nivou standarda koji su sadržani u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava"; REGAGEN dodatno obezbjeđuje javnost svog rada.

Budući da obavlja poslove regulacije u oblasti energetike i regulisanih komunalnih djelatnosti, koji izazivaju pažnju javnosti, očekuje se nastavak trenda zainteresovanost fizičkih i pravnih lica posebno nevladinog sektora, za pristup informacijama koje su u posjedu REGAGEN, najmanje na nivou prethodnih godina.

Bitno je istaći da je praksa pokazala da se u vođenju postupaka po zahtjevima za pristup informacijama pored imenovanog lica REGAGEN, nerijetko moraju uključiti i drugi zaposleni u cilju identifikovanja i sređivanja često obimne dokumentacije odnosno informacija čiji pristup se traži, što iziskuje značajno vrijeme, kapacitete i posvećenost.

Početakom 2022. godine REGAGEN je uspostavila novu internet stranicu koja poštujući „pravilo tri klika“ korisnicima omogućava pristup aktuelnom vodiču za pristup informacijama u posjedu REGAGEN, rješenjima kojima je odobren pristup informacijama i informacijama kojima je pristup odobren. Pored aktivnosti na obradi zahtjeva, djelovanje REGAGEN će u 2023. godini biti usmjereno i na ažuriranju vodiča za pristup informacijama u posjedu REGAGEN, objavi istog na internet stranici REGAGEN, kao i objavi rješenja kojima se dozvoljava pristup informacijama, odnosno informacija kojima je dozvoljen pristup itd.

5. NADZOR NAD RADOM I POSLOVANJEM SUBJEKATA

5.1. Energetski sektor

5.1.1. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom

Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, donijetim u skladu sa Zakonom, definisani su opšti i pojedinačni pokazatelji kvaliteta, način na koji operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema i snabdjevač vrše evidenciju i obradu podataka od značaja za praćenje kvaliteta usluge i način na koji dostavljaju te podatke REGAGEN, kao i primjena mehanizma finansijskih kompenzacija koje su energetski subjekti dužni da plate korisnicima sistema zbog neispunjavanja propisanog minimuma kvaliteta.

Uloga REGAGEN je nadzor nad radom operatora sistema i snabdjevača, u dijelu koji se odnosi na praćenje ostvarenja definisanih parametara kvaliteta, analizu dostavljene dokumentacije, kao i odlučivanje po žalbama kupaca izjavljenim na rješenja snabdjevača donijeta po prigovorima kupaca podnijetim zbog neispunjavanja propisanog minimuma kvaliteta.

Tokom 2023. godine, aktivnosti REGAGEN u ovom polju djelovanja biće fokusirane na sprovođenju nadzora, putem kontrola i analize dostavljene dokumentacije. Navedene aktivnosti

sprovodiće se sa ciljem unapređenja procesa prikupljanja i obrade podataka, povećanja konzistentnosti podataka i usaglašavanja podataka između operatora sistema i snabdjevača, a sve u cilju održanja i gradualnog unapređenja kvaliteta pružene usluge. Takođe, uzimajući u obzir iskustvo od početka primjene finansijskih kompenzacija, za očekivati je da će se određeni broj žalbi po pitanju neispunjavanja minimuma kvaliteta naći pred REGAGEN.

5.1.2. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata

REGAGEN ima zakonsko ovlašćenje da prati rad i poslovanje energetske subjekata koji obavljaju djelatnost za koju REGAGEN utvrđuje cijene ili naknade, u pogledu ostvarenih troškova i prihoda. Krajem 2019. godine utvrđene su cijene za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije za period 2020-2022. godina, dok su naknade za rad Operatora tržišta za 2022. utvrđene krajem 2021. godine.

Tokom 2023. godine biće sprovedene aktivnosti koje imaju za cilj praćenje realizacije utvrđenih troškova i prihoda, odnosno praćenje finansijskog poslovanja regulisanih subjekata u 2022. godini – „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ DOO Podgorica i „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO Podgorica. Za potrebe praćenja poslovanja regulisanih subjekata i analize ostvarenja troškova i prihoda, operator prenosnog i operator distributivnog sistema dostavljaju podatke o ostvarenjima troškova na koje subjekti mogu uticati, troškova na koje ne mogu uticati, troškova na koje mogu djelimično uticati (troškova opravdanih gubitaka), prihoda od regulisane djelatnosti i ostalih prihoda, koje su ovi subjekti dužni da evidentiraju za regulatorne potrebe, dok se kontrole na licu mjesta sprovode po potrebi.

5.1.3. Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije

Nadležnosti REGAGEN u pogledu nadzora nad radom energetske subjekata obuhvataju i praćenje realizacije investicionih planova operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije. U 2023. godini vršiće se praćenje realizacije investicija operatora sistema u 2022. godini, na osnovu konačnih podataka koje operatori dostavljaju.

Investicije u prenosni i distributivni sistem za 2022. godinu su odobrene od strane REGAGEN tokom 2019, 2020. i 2021. godine, u postupcima davanja saglasnosti na desetogodišnje planove razvoja operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina, trogodišnje investicione planove za period 2023-2026. godina, kao i ažurirane planove za navedeni period. Realizacija odobrenih planiranih investicija se uzima u obzir prilikom utvrđivanja korekcija regulatorno dozvoljenih prihoda operatora sistema.

5.1.4. Prekogranična razmjena energije i dodjela prekograničnih kapaciteta

Prekogranična razmjena električne energije, kao i dodjela prekograničnih kapaciteta, su neizostavne aktivnosti koje se odvijaju među susjednim elektroenergetskim sistemima u cilju obezbjeđenja stabilnosti elektroenergetskog sistema odnosno obezbjeđivanja dovoljnih količina električne energije za zadovoljenje potreba kupaca na siguran, bezbjedan, pouzdan i kvalitetan način. Ove aktivnosti normirane su nizom podzakonskih akata, u cilju sigurnosti i transparentnosti postupaka.

REGAGEN će i u 2023. godini nastaviti da nadzire prekograničnu razmjenu električne energije i dodjelu prekograničnih kapaciteta, kao i prihode operatora prenosnog sistema po ovom osnovu.

5.1.5. Transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije

Transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije predstavlja polaznu pretpostavku ravnopravnosti položaja svih učesnika na tržištu električne energije u cilju normalnog funkcionisanja tržišta.

Cijeneći značaj dostupnosti navedenih informacija, Ministarstvo ekonomije je u 2018. godini donijelo Pravilnik o podacima koje obezbjeđuje operator prenosnog sistema električne energije i načinu dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije (Službeni list CG, broj 14/18), čime je u nacionalno zakonodavstvo transponovana Uredba Komisije EU br. 543/2013 o dostavljanju i objavljivanju podataka o tržištima električne energije, kao jedna od obaveza koja proizilazi iz postupka usklađivanja sa evropskom legislativom tokom pristupanja Evropskoj uniji.

REGAGEN će tokom 2023. godine, kao i u prethodnom periodu, ispunjavati svoje nadležnosti sprovođenjem nadzora nad operatorom prenosnog sistema u pogledu objavljenih podataka koji su od značaja za funkcionisanje tržišta. Navedena aktivnost REGAGEN ima i međunarodni značaj, jer stepen objavljenih podataka predstavlja ulazni parametar za izradu izvještaja Energetske zajednice o implementaciji predmetne uredbe Evropske unije.

Osim navedenog, REGAGEN je dobila novu ulogu u obezbjeđivanju transparentnosti i dostupnosti informacija vezanih za tržište, stupanjem na snagu Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa. Kao što je već rečeno u potpoglavlju 2.1. ovog plana, REGAGEN je donijela niz akata kojima se obezbjeđuje primjena navedenog zakona, na način harmonizovan na nivou Energetske zajednice, a njihova primjena će se nastaviti i u 2023. godini. Naime, u 2023. godini će se vršiti:

- vođenje evidencije učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije,

- razmjena podataka i izvještavanje nadležnih organa Energetske zajednice o aktivnostima u primjeni REMIT-a,
- prikupljanje i obrada podataka koje dostavljaju učesnici na tržištu električne energije,
- izrada godišnjeg izvještaja o aktivnostima nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa,
- međunarodna saradnja i učešće u aktivnostima nadležnih tijela Energetske zajednice.

Aktivnosti REGAGEN koje se odnose na primjenu REMIT-a zahtijevaju tehničko i kadrovsko jačanje, kao i saradnju sa regulatornim tijelima EU koja imaju iskustvo u ovoj oblasti, koje proističe iz njihove, sad već višegodišnje, primjene predmetne regulative.

5.1.6. Udjeli svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji

Pravilima o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna, koja je REGAGEN, u skladu sa Zakonom, donijela 2021. godine, utvrđeno je da snabdjevač proračunava udio svih vrsta izvora energije u električnoj energiji koju je isporučio svojim krajnjim kupcima. Pri proračunu, za energiju koju je isporučio krajnjim kupcima, a za koju ne posjeduje garancije porijekla električne energije, snabdjevač koristi podatke o strukturi nacionalnog rezidualnog miksa, koji u skladu sa ovim pravilima, proračunava operator tržišta.

U skladu sa obavezama utvrđenim navedenim pravilima, REGAGEN će tokom 2023. godine vršiti kontrolu proračuna udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima, kao i proračuna nacionalnog rezidualnog miksa.

5.1.7. Poštovanje uslova iz izdatih licenci

Na osnovu ovlašćenja iz Zakona, REGAGEN prati i kontroliše rad i poslovanje energetskih subjekata u pogledu ispunjavanja uslova utvrđenih licencom. Na dan sačinjavanja ovog plana licencirano je 87 energetskih subjekata, od kojih 12 proizvođača električne energije, jedan operator prenosnog sistema električne energije, jedan operator distributivnog sistema električne energije, jedan operator tržišta električne energije, šest snabdjevača električnom energijom, 66 energetskih subjekata koji obavljaju djelatnosti iz oblasti nafte i gasa. U slučajevima kada REGAGEN utvrdi da energetski subjekat ne ispunjava uslove utvrđene Zakonom, odnosno da radi i posluje suprotno uslovima ili ne ispunjava obaveze utvrđene licencom, sprovođenje kontrola podrazumijeva i izdavanje naloga za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Shodno odredbama Zakona, rezultat kontrole može biti i preduzimanje dodatnih mjera, poput prosljeđivanja utvrđenih činjenica Upravi za inspeksijske poslove, Agenciji za zaštitu konkurencije i drugim nadležnim

institucijama, ali i pokretanje prekršajnih postupaka od strane REGAGEN ukoliko činjenično stanje utvrđeno tokom sprovođenja kontrole upućuje da je prekršaj počinjen.

Ipak, važno je istaći da tehničku i kadrovsku osposobljenost energetske subjekata i njihov pravni legitimitet, u skladu sa zakonom, ne dokazuju subjekti samostalno, već na bazi potvrda nadležnih institucija. Stoga je, kao što je prethodno i istaknuto u poglavlju 4.1.1. ovog plana, preduslov za opstanak postojećih licenciranih subjekata je postojanje kadrovski osposobljenih i funkcionalnih institucija poput: Uprave za inspekcijske poslove, resornog ministarstva za energetiku (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo kapitalnih investicija), resornog ministarstva u oblasti rukovanja opasnim materijama (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo unutrašnjih poslova) i resornog ministarstva u oblasti pravde (u trenutku sačinjavanja ovog plana Ministarstvo pravde).

5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

REGAGEN će, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i podzakonskim aktima koje je donijela za sprovođenje ovog zakona, u 2023. godini pratiti i analizirati rad i poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti:

- u postupku izdavanja licenci;
- u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci;
- prikupljanjem, vrednovanjem i poređenjem podataka, odnosno indikatora o poslovanju;
- u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- praćenja kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

REGAGEN će u 2023. godini nastaviti aktivnosti na kvartalnom prikupljanju podataka o poslovanju vršilaca koje će koristiti za izračunavanje, vrednovanje i poređenje indikatora poslovanja vršilaca. Analiza dobijenih podataka će rezultirati Izvještajem o poređenju indikatora poslovanja vršilaca za 2022. godinu, koji će u skladu sa pomenutim pravilima, sačiniti do 31. oktobra 2023. godine. Navedeni izvještaj REGAGEN objavljuje na svojoj internet stranici i dostavlja vršiocima, jedinicama lokalne samouprave, organima državne uprave nadležnim za komunalne djelatnosti, odnosno vode, kao i drugim subjektima koji su povezani sa regulisanim komunalnim djelatnostima.

Zakonom o komunalnim djelatnostima propisana je obaveza REGAGEN da priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti, do kraja 31. jula tekuće za prethodnu godinu. S tim u vezi, REGAGEN će podatke koje kontinuirano prikuplja od vršilaca koristiti za praćenje stanja u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti i dobijene nalaze koristiti za sastavljanje navedenog izvještaja.

Pored navedenog, REGAGEN će i u 2023. godini nastaviti da vrši finansijsku analizu poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, čije rezultate će, kao i ranijih godina, prikazati u godišnjem izvještaju o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu.

6. ZAŠTITA KUPACA

Zakonom je propisano da se djelatnosti od javnog interesa, u smislu obezbjeđivanja dovoljnih količina energije potrebnih za život i rad građana, poslovanje i razvoj privrednih subjekata, kao i njihovog snabdijevanja na siguran, bezbjedan, pouzdan i kvalitetan način, ostvaruju, između ostalog, i obavljanjem energetske djelatnosti na principima zaštite krajnjih kupaca električne energije. U skladu sa Zakonom, REGAGEN ima obavezu da doprinosi zaštiti kupaca, između ostalog, i kroz postupak rješavanja žalbi. Članom 56 stav 1 Zakona, taksativno su utvrđeni slučajevi u kojima REGAGEN, kao drugostepeni organ odlučuje po žalbama kupaca i to:

- na akt operatora tržišta o prijemu učesnika na tržište električne energije i o dodjeli statusa nosioca balansne odgovornosti učesniku na tržištu,
- na akt operatora prenosnog sistema o odbijanju zahtjeva za pristup prenosnom sistemu električne energije,
- krajnjih kupaca u slučaju obustave ili ograničenja isporuke električne energije u slučaju kada kupac ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, odnosno računom za isporučenu energiju,
- na odluku snabdjevača o opravdanosti prigovora kupca i eventualnoj finansijskoj kompenzaciji koju je snabdjevač dužan da plati kupcu po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača i
- na postupak promjene snabdjevača.

Budući da su se žalbe podnijete REGAGEN u 2022. godini do 1. septembra odnosile na postupanje snabdjevača - obustavu isporuke električne energije i odluke donijete po prigovorima kupaca po osnovu neispunjenja minimuma kvaliteta isporuke električne energije, realno je očekivati da će se i u 2023. godini žalbe dominantno podnositi po navedenim osnovima.

REGAGEN u postupku po žalbama izjavljenim zbog obustave isporuke električne energije, izvršene po nalogu snabdjevača zbog neizvršavanja obaveza utvrđenih ugovorom, odnosno računom za isporučenu električnu energiju, ispituje zakonitost sprovedenog postupka obustave isporuke električne energije.

Po osnovu neispunjenja minimuma kvaliteta isporuke električne energije, u skladu sa Zakonom i Pravilima o minimumu kvaliteta, kupac ima pravo na finansijsku kompenzaciju ukoliko se utvrdi povreda propisanog kvaliteta usluge elektroenergetske kompanije - operatora sistema ili snabdjevača. Navedeno pravo kupac može ostvariti ako u roku od 30 dana od događaja koji je

za posljedicu imao eventualnu neispunjenost minimuma kvaliteta, podnese snabdjevaču prigovor po jednom od osnova utvrđenih Pravilima o minimumu kvaliteta, koji je snabdjevač dužan da riješi u roku od 15 dana. U slučaju nezadovoljstva donijetom odlukom snabdjevača, kupac se može obratiti REGAGEN, koja tada ispituje zakonitost donijete odluke snabdjevača.

Pored navedenog, Zakonom je propisano da se priključenje objekta vrši na osnovu ugovora o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju, koji podnosilac zahtjeva za priključenje zaključuje sa operatorom distributivnog sistema električne energije, pri čemu je zaštita podnosioca zahtjeva obezbijedena kroz arbitražni postupak pred REGAGEN, u dijelu koji se odnosi na usklađenosti prijedloga ugovora, koji se sačinjava na osnovu optimalnog tehno-ekonomskog rješenja za priključenje, u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema, uz promovisanje principa adekvatnosti sistema. U skladu sa navedenim zakonskim rješenjem, moguće je očekivati da će se pred REGAGEN u 2023. godini rješavati sporovi u vezi sa predmetnim pitanjem.

Zakon o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 02/14, 06/14, 43/15, 70/17, 67/19, 146/21) (u daljem tekstu: ZZP), snabdjevača iz Zakona o energetici prepoznaje kao trgovca (član 2 stav 2 ZZP), koji uslugu od javnog interesa – snabdjevanje električnom energijom (član 35 stav 1 ZZP), pruža potrošaču. Navedenim zakonom i Odlukom o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspeksijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, broj 53/21), REGAGEN je određena kao jedan od organa koji vrši nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača. Jedna od obaveza REGAGEN je vođenje evidencije o primljenim žalbama potrošača i njihovom rješavanju i unošenje podataka u Centralni informacioni sistem za zaštitu potrošača – CISZP (www.potrosac.me), čija je kontakt tačka Uprava za inspeksijske poslove.

Žalbe kupaca (potrošača), koje su primljene do dana sačinjavanja ovog plana, kao i donijete odluke REGAGEN, evidentirane se u CISZP, čime je omogućen sveobuhvatan uvid u stanje zaštite potrošača u oblasti pružanja usluge snabdjevanja električnom energijom, što je jedan od uslova za uspješan završetak pretpristupnih pregovora sa Evropskom unijom, za pregovaračko poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja. Navedene aktivnosti nastaviće se i u 2023.godini.

Konačno, kako se pred REGAGEN svake godine nađe i određen broj podnesaka kojima se osporavaju računi za utrošenu električnu energiju, odnosno visina duga i obračun kamate zbog zastarjelosti potraživanja, kao i obračun neovlašćeno preuzete električne energije, može se očekivati određen broj takvih podnesaka i u 2023. godini. U navedenim situacijama, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, REGAGEN ima obavezu da podneske proslijedi nadležnom organu (EPCG i/ili CEDIS), ili, kada su navedeni organi već donijeli odluke/rješenja, REGAGEN donosi rješenje o nenadležnosti. Protiv rješenja REGAGEN kupci mogu podnijeti tužbu Upravnom sudu Crne Gore i tražiti održavanje usmene rasprave, što zahtijeva aktivnosti REGAGEN kod

davanja odgovora na tužbu, dostavu spisa predmeta sudu i pristup ročištu. Nakon sprovedenog postupka pred Upravim sudom, ako su nezadovoljne ishodom, stranke dalje mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje odluka Upravnog suda Vrhovnom sudu Crne Gore. U tom slučaju REGAGEN ima aktivnosti na davanju odgovora i dostavi spisa predmeta sudu. Zakonitost postupanja REGAGEN u predmetnim slučajevima je u prethodnom periodu potvrđena od strane navedenih sudova, čime je povećana informisanost kupaca, budući da su u 2022. godini podnijeli znatno manje podnesaka za rješavanje pitanja koja nijesu u nadležnosti REGAGEN.

U neposrednoj komunikaciji sa REGAGEN kupci dobijaju informacije o zakonskom okviru koji se primjenjuje u ovoj oblasti, kako bi im se omogućilo da lakše i efikasnije ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese, sa kojom praksom će se nastaviti i u 2023. godini.

U proteklom periodu učestali upiti kupaca koji su dostavljeni REGAGEN su indikator kako povećane svijesti potrošača u Crnoj Gori o njihovim pravima, tako i prepoznavanja REGAGEN kao adrese koja bi mogla pružiti pomoć u rješavanju konkretnih problema na koje potrošači nailaze. Stoga će REGAGEN u 2023. godini težiti da stvori dodatne uslove i instrumente u funkciji povećanja korpusa prava potrošača u oblasti energetike i kojima će se u većoj mjeri promovisati zaštita potrošača.

7. MEĐUNARODNA SARADNJA

Članstvo u međunarodnim institucijama i kontinuiran rad u tijelima istih, kao i saradnja na bilateralnom i multilateralnom nivou sa regulatorima iz okruženja i EU je jedan od prioriteta REGAGEN i u narednom periodu. Učestvovanje u radu Energetske zajednice proizilazi iz zakona dok je dobrovoljno učešće u radu: Mediteranskog udruženja regulatora za električnu energiju i gas (MEDREG), Savjeta Evropskih energetske regulatora (CEER), Agencije za kooperaciju energetske regulatora (ACER), Balkanskog savjetodavnog foruma (BAF) i Udruženja evropskih regulatora za vodu i otpadne vode (WAREG). Aktivnosti koje proizilaze iz članstava u pomenutim asocijacijama imaju za cilj konstantno praćenje implementacije evropske legislative, razmjenu iskustava, pripremu tematskih izvještaja, aktivnosti u izradi adaptiranih verzija direktiva i uredbi za zemlje Zapadnog Balkana, te učešće u projektima poput twiniga.

Kako je već navedeno, angažovanje predstavnika REGAGEN u Regulatornom odboru Energetske zajednice te u radnim grupama je kontinuirano i biće nastavljeno u toku 2023. godini. Paralelno sa međunarodnim aktivnostima prema Energetskoj zajednici predstavnici REGAGEN će nastaviti učešće u radnim timovima koje organizuje resorno ministarstvo za energetiku i to na izradi zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora i zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju, koje obaveze na nacionalnom nivou proizilaze upravo iz članstva Crne Gore u Energetskoj zajednici.

U toku 2023. godine planira se nastavak učešća REGAGEN u utvrđivanju osnova za formiranje Balkanske energetske škole, čiji je osnivač pored italijanskog, albanskog, bosanskog, makedonskog i srbijanskog regulatora. Cilj ove škole je jačanje kapaciteta balkanskih regulatora u oblasti energetike.

Uporedo sa međunarodnom saradnjom koja se odnosi na sektor energetike, REGAGEN planira da aktivno saraduje u radu tijela WAREG i na redovnim sastancima prikuplja informacije i iskustva članova ove asocijacije, te da učestvuje u izradi tematskih izvještaja, poređenju postojećih regulatornih modela u sektoru voda i otpadnih voda, i prisustvuje specijalizovanim treninzima kao i otvorenim dijalozima sa drugim relevantnim regionalnim i međunarodnim organizacijama i institucijama.

Osim ovih aktivnosti, očekuje se donacija Centralne evropske inicijative za projekat koji su pokrenule Crna Gora, Albanija i Sjeverna Makedonija preko WAREG, u okviru kojeg se planira revizija postojećih metodologija, jačanje nezavisnosti regulatora i snažnije kooperacija balkanskih regulatora za oblast komunalnih djelatnosti. Očekuje se da će projekat započeti u martu 2023. godine i trajati 12 mjeseci.

Na kraju, planira se i nastavak saradnje REGAGEN sa Svjetskom bankom koja je, na zadovoljstvo REGAGEN, pokrenuta u prethodnom periodu preko Dunavskog programa za vode.

8. IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA

U skladu sa Zakonom, REGAGEN je u obavezi da sačinjava izvještaje i planove koje dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje, i to:

- Predlog finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu za 2022. godinu (do 30.04.2023. godine),
- Izvještaj o stanju energetskog sektora za 2022. godinu (do 31.07.2023. godine), i
- Predlog finansijskog plana sa planom rada za 2024. godinu (do 30.09.2023. godine).

Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2024. godinu od strane Skupštine Crne Gore, REGAGEN će donijeti odluku o utvrđivanju iznosa naknada za izdavanje licenci i za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, kao i za njihovo korišćenje, a koje će energetske subjekti plaćati u 2024. godini.

U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, REGAGEN je dužna da pripremi Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu, i da isti dostavi Skupštini Crne Gore do 31. jula 2023. godine.

Dodatno, u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti REGAGEN priprema Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja

vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2022. godinu, koji je dužna da sačini do 31. oktobra 2023. godine.

U skladu sa članom 18 stav 3 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", broj 75/18) REGAGEN je dužna da uz godišnji izvještaj o radu dostavi Skupštini izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu.

Pored navedenih, obaveza REGAGEN je i izrada izvještaja i planova u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Službeni list Crne Gore", broj 74/19), i to:

- plan javnih nabavki za 2023. godinu (do 31.01.2023. godine),
- izvještaj o javnim nabavkama za period od 1. jula do 31. decembra 2022. godine (do 30.01.2023. godine),
- izvještaj o javnim nabavkama za period od 1. januara do 30. juna 2023. godine (do 30.07.2023. godine),
- statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, za 2022. godinu (do 28. februara 2023. godine),
- izvještaj o realizaciji ugovora i objavljivanje u elektronski sistem javnih nabavki (ESJN), u roku od 30 dana od dana realizacije ugovora o javnoj nabavci, shodno članu 152 ovog zakona,
- izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila do 31. decembra 2023. godine.

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije ("Službeni list Crne Gore ", broj 53/14), REGAGEN je u obavezi da Agenciji za sprječavanje korupcije:

- dostavi izvod iz evidencije poklona do kraja marta 2023. godine, za prethodnu godinu (član 19 stav 1),
- dostavi pisani izvještaj o primljenim donacijama i sponzorstvima sa kopijom dokumentacije, do kraja marta 2023. godine za prethodnu godinu (član 22 stav 1) i
- dostavi izvještaj o sprovođenju Plana integriteta do 15. aprila 2023. godine za prethodnu godinu (član 77 stav 1).

U skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list Crne Gore ", br. 21/09 i 40/11), REGAGEN je dužna da do kraja marta 2023. godine za prethodnu godinu dostavi organu uprave nadležnom za poslove imovine, podatke o nepokretnim i pokretnim stvarima (član 51).

U skladu sa Zakonom o medijima ("Službeni list Crne Gore ", broj 82/20), REGAGEN je u obavezi da:

- do 31. marta 2023. godine za prethodnu godinu, na svojoj internet stranici objavi evidenciju o uplatama medijima po osnovu oglašavanja i drugih ugovorenih usluga (član 14 stav 1) i
- evidenciju o uplatama medijima po osnovu oglašavanja ili drugih ugovorenih usluga dostavi organu državne uprave nadležnom za poslove medija (u roku od 15 dana od objavljivanja evidencije iz prethodne tačke).

Dodatno, DRI je u toku 2022. godine sprovela reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja REGAGEN za 2021. godinu i Konačni izvještaj o istoj je objavljen 14. septembra 2022. godine. U dijelu sprovedene finansijske revizije Kolegijum DRI je izrazio pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje, dok je na reviziju pravilnosti poslovanja REGAGEN u 2021. godini dato uslovno mišljenje. Shodno proceduri, REGAGEN će utvrditi akcioni plan za realizaciju preporuka DRI i blagovremeno izvještavati DRI o realizaciji istih.

9. KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE I MATERIJALNO UNAPRIJEĐENJE REGAGEN

U skladu sa Zakonom organi REGAGEN su Odbor i izvršni direktor. Odbor REGAGEN čine predsjednik i dva člana koji funkciju vrše profesionalno. REGAGEN ima i zamjenika izvršnog direktora. Mandati ovih lica su utvrđeni Zakonom.

Pored izabranih i imenovanih lica, u REGAGEN je u vrijeme sačinjavanja ovog plana zaposleno 34 lica na neodređeno vrijeme.

Zaposleni su raspoređeni u šest službi i to:

- Službi za energetske-tehničke poslove regulacije,
- Službi za ekonomske poslove regulacije,
- Službi za pravne poslove regulacije,
- Službi za gas, naftu i licence,
- Službi za regulisane komunalne djelatnosti i
- Službi za opšte poslove,

a izvan ovih službi se obavljanju poslovi savjetnika Odbora i sekretara Odbora REGAGEN.

REGAGEN je od njenog osnivanja postepeno razvijala sopstvene kapacitete, prateći povećanja nadležnosti koje su joj dodjeljivane izmjenama zakonskih okvira. Polazeći od činjenice da je u 2013. godini REGAGEN djelovala samo u oblasti energetike i da je imala 28 zaposlenih, poslove

unutrašnje revizije je u cilju optimizacije ljudskih resursa i troškova, iste godine povjerila ministarstvu nadležnom za poslove finansija. U međuvremenu, obim poslova REGAGEN se povećavao, kako dodjeljivanjem novih nadležnosti u oblasti energetike, tako i nadležnosti i iz oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, što je uticalo na kompleksnost organizacije rada. Cijeneći dosadašnje iskustvo u sprovođenju poslova unutrašnje revizije, a u namjeri unapređenja njene efikasnosti i efektivnosti, REGAGEN je finansijskim planom za 2022. predvidjela troškove za formiranje sopstvene jedinice za unutrašnju reviziju. Uspostavljanje posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju koja je funkcionalno nezavisna i organizaciono odvojena od navedenih službi je u toku, pa se realizacija tih aktivnosti u punom kapacitetu očekuje tokom 2023. godine.

Za ispunjavanje svih zakonskih obaveza utvrđenih ovim planom uz kontinualnu težnju unapređenje integriteta potrebno je ojačati kadrovske kapacitete, povećati broj zaposlenih u skladu sa mogućim i nastaviti sa profesionalnim osposobljavanjem zaposlenih.

Broj: 22/3400-3

Podgorica, 28. septembar 2022. godine

Predsjednik Odbora

Branislav Prelević

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

INFORMACIJA

**FINANSIJSKI PLAN
U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA OBAVLJANJE POSLOVA
REGULACIJE REGULISANIH KOMUNALNIH DJELATNOSTI
ZA 2023. GODINU**

Podgorica, septembar 2022. godine

Na osnovu člana 17 stav 1 tačka 13 i člana 27 stav 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 135/21), a u vezi sa članom 50 Zakona o komunalnim djelatnostima, Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, utvrdio je

FINANSIJSKI PLAN

U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA OBAVLJANJE POSLOVA REGULACIJE REGULISANIH KOMUNALNIH DJELATNOSTI ZA 2023. GODINU

I UVOD

Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16 i 66/19) (u daljem tekstu: Zakon), utvrđene su nadležnosti Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: REGAGEN) u oblasti regulacije komunalnih djelatnosti. S tim u vezi, REGAGEN je određena kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti (javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama).

Način finansiranja REGAGEN u dijelu ovlašćenja povjerenih Zakonom, utvrđen je članom 50 Zakona. Naime, tim članom propisano je da se rad REGAGEN za obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama finansira iz naknada koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: vršioci), koja se određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova REGAGEN za obavljanje djelatnosti utvrđenih tim zakonom.

Naknada se, u skladu sa Zakonom, utvrđuje posebnim aktom REGAGEN, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore. U cilju stvaranja uslova da se na odgovarajući način utvrdi iznos naknade koju treba da plaćaju vršioci, prethodno je neophodno utvrditi troškove REGAGEN, a saglasno odredbi člana 50 stav 2 Zakona. Polazeći od navedenog, Odbor REGAGEN donosi Finansijski plan za obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu, na osnovu kojeg se utvrđuje iznos naknada za 2023. godinu, koju vršioci plaćaju REGAGEN.

Finansijski plan za 2023. godinu, sadrži procjenu prihoda i rashoda, sačinjenu na osnovu Plana rada REGAGEN za regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu, uvažavajući finansijski plan za 2022. godinu, kao i realizaciju istog (za period januar-avgust). Utvrđivanje predmetnog plana ima za cilj da obezbijedi ostvarivanje planiranih aktivnosti zasnovanih na Zakonom utvrđenim obavezama, aktivnostima planiranim Planom rada i

istovremeno da stvori uslove za finansijsku stabilnost i likvidnost poslovanja REGAGEN u dijelu realizacije tih aktivnosti.

II NADLEŽNOSTI REGAGEN U DIJELU REGULISANIH KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Nadležnosti REGAGEN, kao samostalne, neprofitne organizacije, koja je pravno i funkcionalno nezavisna od organa državne uprave i subjekata koje reguliše, utvrđene su Zakonom i Zakonom o energetici. REGAGEN je Zakonom određena kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti. Nadležnosti REGAGEN u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti su, u momentu sačinjavanja ovog plana, ostale neizmijenjene u odnosu na prethodne godine. S tim u vezi, saglasno članu 49 Zakona nadležna je za:

- izdavanje, mijenjanje i oduzimanje licenci za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- vršenje nadzora nad radom i poslovanjem vršilaca u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci;
- međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca na bazi propisanih indikatora (benčmarking);
- donošenje podzakonskih akata za regulisane komunalne djelatnosti;
- davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (komunalnih usluga i komunalnog proizvoda);
- pripremu i dostavljanje Skupštini Crne Gore godišnjeg izvještaja o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti, do 31. jula tekuće za prethodnu godinu.

Za obavljanje gore navedenih poslova angažovana je Služba za regulisane komunalne djelatnosti. U avgustu 2021. godine REGAGEN je uspjela da oporavi ljudske kapacitete direktno angažovane na poslovima u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti na nivo iz septembra 2020. godine. Tako je u momentu sačinjavanja ovog izvještaja u Službi za regulisane komunalne djelatnosti angažovano četvoro zaposlenih, i to ekonomske i građevinske struke. Za sprovođenje Zakonom propisanih obaveza i obima posla Službe za regulisane komunalne djelatnosti, neophodno je da pored iste, aktivno učestvuju organi REGAGEN, kao i stručne službe koje obavljaju djelatnosti regulacije sektora energetike.

Imajući u vidu da se obim poslova REGAGEN znatno povećao usljed aktivnosti koje se odnose na obradu zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, vršenje nadzora nad radom i poslovanjem vršilaca u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci, kao i kontinuirane obrade podataka koje se odnose na poslovanje vršilaca (benčmarking), to zahtijeva da se u 2023. godini poveća broj zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti za jednog zaposlenog.

III FINANSIRANJE RADA REGAGEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA UTVRĐENIH ZAKONOM

Članom 50 Zakona propisano je da se rad REGAGEN za obavljanje djelatnosti utvrđenih ovim zakonom finansira iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti koja se određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova REGAGEN za obavljanje tih djelatnosti, kao i da iznos predmetne naknade određuje REGAGEN posebnim aktom, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

S tim u vezi, REGAGEN će, polazeći od ovlašćenja iz člana 50 stav 3 Zakona, a u skladu sa ovim finansijskim planom, donijeti akt o naknadama koju plaćaju vršioci, koja će predstavljati osnov za finansiranje REGAGEN u dijelu regulacije komunalnih djelatnosti u 2023. godini.

U skladu sa navedenim, REGAGEN u 2023. godini planira prihod od naknada za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti:

- 1) javnog vodosnabdijevanja;
- 2) upravljanja komunalnim otpadnim vodama, koje obuhvata:
 - prihvatanje i odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava i voda sličnog sastava javnom kanalizacijom, odnosno predtretiranih otpadnih voda nastalih tokom proizvodnog procesa koje se ispuštaju u mrežu javne kanalizacije za otpadne vode i njihovo ispuštanje u recipijent;
 - upravljanje i rad postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda;
 - crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama.

REGAGEN je u 2021. godine, zbog uticaja pandemije COVID-19, ostvarila uštede u realizaciji troškova za oko 20%, što je kasnije uticalo na visinu naknade koju plaćaju vršioci u 2022. godini. Takođe, uštede koje je REGAGEN ostvarila u 2022. godini uticaće na visinu naknade za 2023. godinu.

IV PLANIRANI PRIHODI

Prilikom planiranja prihoda od naknada vršilaca, kao polazna osnova uzeti su procijenjeni troškovi REGAGEN za obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu, odnosno, iznos sredstava potreban za njihovo pokriće, kao i Finansijski plan za 2022. godinu i ostvarenje istog (za period januar-avgust).

Ukupan prihod REGAGEN za obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti za 2023. godinu planiran je u iznosu od 295.550,80 €, i čine ga:

- planirana prenijeta sredstva iz 2022. godine, u iznosu od 88.027,72 €, koja predstavljaju iznos sredstava koja će preostati na računu REGAGEN nakon izmirenja obaveza za 2022. godinu i
- prihod od naknada koju plaćaju vršioci, u iznosu od 207.523,08 €.

Planirana prenijeta sredstva iz 2022. godinu obuhvataju i sredstava, u iznosu od 1.640,60 € koja su prihodovana od strane novog vršioca ViK Tuzi, a koji je započeo rad u februaru 2022. godine na način što je preuzeo dio korisnika od ViK Podgorica koji je prethodno pružao uslugu i na teritoriji Tuzi. U 2022. godini nije bilo moguće umanjiti iznos naknade samo za ViK Podgorica usljed umanjenja korisnika koje je nastalo zbog formiranja ViK Tuzi, već je naknada obračunavana u punom iznosu, pri čemu je naknada takođe obračunavana i za ViK Tuzi (na osnovu korisnika na teritoriji opštine Tuzi). S tim u vezi, naknada ViK Podgorica za 2023. godinu će biti umanjena za iznos naknade naplaćene od ViK Tuzi u 2022. godini u iznosu 1.640,60 €, kako ne bi došlo do dvostrukog prihodovanja REGAGEN po istom osnovu.

V PLANIRANI RASHODI

Procjena rashoda REGAGEN za 2023. godinu, zasniva se na Planu rada, odnosno aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti koje će REGAGEN izvršavati u 2023. godini u skladu sa Zakonom, ali istovremeno i na Finansijski plan za 2022. godinu, kao i ostvarenim rashodima u 2022. godini.

U strukturi planiranih rashoda nema značajnih promjena, već je zadržana struktura iz ranijeg perioda. Kao i do sada, REGAGEN će prilikom realizacije ovog finansijskog plana postupati racionalno i sa pažnjom.

Kako je i prethodno nagoviješteno u Poglavlju III ovog plana, sagledavajući dinamiku rada REGAGEN u prethodnom periodu, uočava se konstantno povećanje obima posla, zbog implementacije podzakonskih akata propisanih Zakonom. Značajne aktivnosti REGAGEN u 2023. godini odnosiće se na vršenje nadzora nad radom i poslovanjem vršilaca u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci, budući da je REGAGEN, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, u ranijem periodu izdala licence svim vršiocima (izuzev DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica). Takođe, REGAGEN će i u narednom periodu vršiti kontinuirano prikupljanje i obradu podataka vršilaca u skladu sa obavezama REGAGEN da sprovodi međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca (benčmarking), a na osnovu čega će biti sačinjen godišnji izvještaj o indikatorima poslovanja vršilaca. Pored navedenog, dominantne aktivnosti u 2023. godini će biti usmjerene ka obradi zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti. Naime, Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG, br. 56/20, 33/21, 51/21, 34/22, 46/22 i 54/22), propisan je rok za podnošenje zahtjeva REGAGEN za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, i to 30. april tekuće za narednu godinu. S tim u vezi, svi vršioci su dužni da do 30. aprila 2023. godine podnesu zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena za 2024. godinu. S obzirom da pojedini vršioci kasne sa podnošenjem

zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena za 2023. godinu, očekuje se da REGAGEN i tokom 2023. godine obrađuje cijene i za tu godinu.

Takođe, specifičnosti komunalnog sektora, odnosno regulisanih komunalnih djelatnosti iziskuju preuzimanje iskustava regulatora iz okruženja i šire, kao i drugih međunarodnih iskustava, pa je obuka zaposlenih jedan od prioriteta REGAGEN i u 2023. godini. Na poslovima regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti, naročito obrade zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, biće značajna i podrška drugih službi u REGAGEN, imajući u vidu iskustvo tih službi u regulaciji energetske djelatnosti.

U skladu sa navedenim, troškovi za obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti u 2023. godini, planirani su u približnom iznosu u odnosu na 2022. godinu. REGAGEN je planirala rashode za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti u 2023. godini u ukupnom iznosu od 295.550,80 €.

U radu REGAGEN mogu se identifikovati troškovi koje je moguće direktno alocirati na aktivnosti u vezi sa regulacijom regulisanih komunalnih djelatnosti, kao i troškovi koji su zajednički sa drugim troškovima, odnosno troškovima koji nastaju u obavljanju energetske djelatnosti – indirektni (zavisni) troškovi. U direktne troškove REGAGEN za obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti spadaju naročito troškovi zarada, naknade zarada i drugih primanja zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti, troškovi materijala, troškovi službenih putovanja, izdvajanja za stambeni fond, troškovi zakupa poslovnog prostora i troškovi nabavke osnovnih sredstava.

U indirektnu (zavisnu) troškove, naročito spadaju troškovi koji se odnose na zarade organa upravljanja i rukovođenja, kao i zaposlenih u Službi za opšte poslove, koji su uračunati zajedno sa troškovima zarada zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti i predstavljeni su pod stavkom 2 – bruto zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih. Ovo iz razloga jer u obavljanju poslova regulacije komunalnih djelatnosti REGAGEN, pored zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti učestvuju i organi upravljanja i rukovođenja, kao i zaposleni u Službi za opšte poslove, bez čijeg učešća se ne bi mogli izvršavati postavljeni zadaci, pa troškovi koje ostvaruje Služba za regulisane komunalne djelatnosti čine i troškovi rada navedenih organa i službe, kao indirektni (zavisni) troškovi.

Učešće indirektnih (zavisnih) troškova u troškovima REGAGEN, neophodnih za obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti, utvrđuje se u iznosu do 20,83 % od tih troškova na nivou REGAGEN (za regulaciju energetske djelatnosti) za 2022. godinu. Kod određivanja udjela zavisnih troškova imalo se u vidu procentualno izraženo učešće planiranog broja zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti (5), u odnosu na broj zaposlenih u službama REGAGEN koji se bave regulacijom u oba sektora (24).

Također, veoma je važno napomenuti da će se za dio ostvarenih zavisnih troškova u 2022. godini predviđenih ovim finansijskim planom, smanjiti ostvareni troškovi utvrđeni Finansijskim planom REGAGEN za 2023. godinu, a koji se odnosi na troškove regulacije energetske djelatnosti, na koji način su svi obveznici plaćanja naknada REGAGEN stavljeni u ravnopravan položaj, jer se time izbjegava unakrsno subvencioniranje subjekata koji obavljaju regulisane komunalne djelatnosti i subjekata koji obavljaju energetske djelatnosti. Troškovi materijala, koji obuhvataju troškove materijala, troškove stručne literature, troškove štampanje propisa i troškove električne energije i goriva planirani su u ukupnom iznosu od 6.560,00 €.

Za pokriće troškova zarada, naknada zarada i drugih primanja zajedno sa doprinosima na teret poslodavca, planirano je 221.941,87 € uključujući bruto zarade, ostale naknade zaposlenih i doprinose na teret poslodavca, za zaposlene u Službi za regulisane komunalne djelatnosti, kao i dio troškova za zaposlene u službama REGAGEN koje predstavljaju zajedničke ljudske resurse za sektor energetike i sektor regulisanih komunalnih djelatnosti (uključujući i pet mandatnih pozicija).

U okviru planiranih sredstava za zarade, planirana su i druga primanja koja zaposlenima pripadaju u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom i opštim aktima REGAGEN. Također, planirana su i sredstva za eventualnu isplatu otpremnina, jubilarnih nagrada, pomoći zaposlenim i dr. Doprinosi na zarade i druga primanja, obračunati su i planirani na način propisan zakonom.

Planirane međunarodne aktivnosti kao što su učešće u radu WAREG-a (Evropske asocijacije regulatora iz oblasti voda), čiji je REGAGEN član, kao i potreba za unapređenjem znanja zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti putem prisustva na stručnim seminarima i specijalističkim obukama, čini polaznu osnovu za planiranje troškova za službena putovanja. Budući da je način organizovanja međunarodnih aktivnosti u 2022. godini postepeno dobijao obrise načinu rada prije pojave COVID-19, odnosno da se većina sastanaka i konferencija održavala uživo, sredstva za ovu namjenu su planirana u iznosu 16.200,00 €.

Troškovi proizvodnih usluga, koji se odnose na usluge telefonskih i internet komunikacija, troškovi plaćanja poštarine i ostalih usluga planirani su u iznosu od 2.820,00 €.

Troškovi neproizvodnih usluga, koji se odnose na troškove ugovora o djelu i konsultantskih usluga, stručnog usavršavanja zaposlenih i članarina, plaćanje bankarskih provizija, obaveznih premija osiguranja, angažovanja domaćih i ino eksperata i konsultanata, planirani su u iznosu od 16.240,00 €.

Pod stavkom nabavka osnovnih sredstava planirana su sredstva u iznosu od 3.000,00 €.

Sredstva namijenjena za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, stavka izdvajanja za stambeni fond, planirana su u skladu sa aktom REGAGEN kojim se uređuje rješavanje stambenih potreba zaposlenih, po kome se na bruto iznos zarada zaposlenih u Službi za regulisane komunalne djelatnosti izdvaja 5,5 %, što primijenjeno na planirane bruto zarade iznosi 11.148,33 €.

Trošak organizacije skupova planiran je u iznosu od 7.000,00 €.

Pod stavkom 10 su planirane obaveze u iznosu od 1.640,60 € koje REGAGEN u 2022. godini ima prema vršiocima od kojih je u 2022. godini preuzet dio korisnika od strane novog vršioca. U konkretnom slučaju, riječ je o ViK Podgorica kako je i opisano u poglavlju IV ovog plana.

Takođe, REGAGEN planira rezerve na godišnjem nivou u iznosu od 9.000,00 €, u cilju obezbjeđivanja likvidnosti, odnosno sredstava za omogućavanje jednomjesečnog rada REGAGEN u narednoj godini, u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti.

VI TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA REGAGEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA REGULACIJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI ZA 2023. GODINU

R.br.	Opis	Iznosi [€] 2022. god.
	PRIHODI	
	Gotovina (01.01.2023. godine)	88.027,72
	Prihodi od naknada vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti	207.523,08
I	UKUPNI PRIHODI	295.550,80
	RASHODI	
1	Troškovi materijala	6.560,00
	Troškovi materijala	760,00
	Troškovi stručne literature	500,00
	Troškovi štampanja propisa	5.000,00
	Troškovi električne energije i goriva	300,00
2	Bruto zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih	221.941,87
	Bruto zarade	197.499,04
	Troškovi bruto naknade i drugih primanja	5.197,95
	Doprinosi na teret poslodavca	19.244,88
3	Troškovi službenih putovanja	16.200,00
	Troškovi službenih putovanja koji se ne refundiraju	16.200,00
4	Troškovi proizvodnih usluga	2.820,00
	Troškovi komunikacija	1.320,00
	Troškovi poštanskih usluga	1.500,00
5	Troškovi neproizvodnih usluga	16.240,00
	Troškovi stručnih i konsultantskih usluga	7.000,00
	Troškovi provizija	400,00
	Premije osiguranja	1.140,00

	Troškovi seminara, članarina, radionica i treninga i obuke	7.000,00
	Ostali troškovi	700,00
6	Nabavka osnovnih sredstava i sitnog inventara	3.000,00
7	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	11.148,33
9	Organizacija skupova	7.000,00
10	Obaveze prema vršiocima od kojih je u 2022. godini preuzet dio korisnika od strane novog vršioca	1.640,60
II	RASHODI POSLOVANJA REGAGEN (SUMA 1-9)	286.550,80
III	REZERVA	9.000,00
IV	UKUPNO (II + III)	295.550,80

VII REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Za realizaciju Finansijskog plana za 2023. godinu, odgovorna je Izvršna direktorica REGAGEN, koja izvještava Odbor REGAGEN o njegovom ostvarenju.

Raspored sredstava po ovom planu vršiće se u skladu sa opštim aktima, donijetim odlukama, programima i planovima rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi REGAGEN u skladu sa zakonom, u cilju ostvarivanja nadležnosti i funkcije koja joj je povjerena.

REGAGEN može, prilikom raspoređivanja sredstava koja su utvrđena ovim planom, vršiti njihovu prenamjenu.

Broj: 22/3401-2

Podgorica, 28. septembra 2022. godine

**Predsjednik Odbora
Branislav Prelević**

Broj: 22/3400-6

Podgorica, 28.09.2022. godine

Na osnovu člana 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14 , 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), člana 15 stav 1 tač. 16 i 17 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, donio je

ODLUKU

1. Za predstavnike Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja Predloga finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu, određuju se: Branislav Brelević, predsjednik Odbora, Miroslav Vukčević, član Odbora i Milica Knežević, izvršna direktorica.
2. Ovu odluku uz Predlog finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu i Plana rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu, dostaviti Ministarstvu finansija i Skupštini Crne Gore, do 30. septembra 2022. godine.
3. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Brelević

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me
PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Broj: 22/3400-5

Podgorica, 28.09.2022. godine

Na osnovu člana 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), i člana 15 stav 1 tačka 16 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, donio je

ODLUKU

O USVAJANJU PLANA RADA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU I REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI ZA 2023. GODINU

1. Usvaja se Plan rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu.
2. Plan rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu uz Predlog finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu, dostaviti Ministarstvu finansija i Skupštini Crne Gore, do 30. septembra 2022. godine.
3. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Broj: 22/3401-3

Podgorica, 28.09.2022. godine

Na osnovu člana 17 stav 1 tačka 13 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), a u vezi sa članom 50 Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službeni list Crne Gore", br. 55/16, 74/16, 2/18, 66/19), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, donio je

ODLUKU

1. Utvrđuje se Finansijski plan Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u dijelu koji se odnosi na obavljanje poslova regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

Broj: 22/3400-4

Podgorica, 28.09.2022. godine

Na osnovu člana 51 stav 2 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22), člana 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), člana 15 stav 1 tačka 17 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 135/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 28. septembra 2022. godine, donio je

ODLUKU

O UTVRĐIVANJU PREDLOGA FINANSIJSKOG PLANA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU I REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI ZA 2023. GODINU

1. Utvrđuje se Predlog finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu.
2. Predlog finansijskog plana sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu i Odluku o određivanju predstavnika Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri, dostaviti Ministarstvu finansija i Skupštini Crne Gore, do 30. septembra 2022. godine.
3. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80